

ΛΕΙΨΩΝΑΡΙΟΝ

«...ἡμεῖς δὲ τῆ προσευχῆ καὶ τῆ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτέρήσωμεν» (Πράξ στ' 4).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΦΥΛΛΟ 82

ΕΤΟΣ ΙΣΤ' • 2016
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Ἱερωνύμου

Τὸν πολιοῦχο καὶ προστάτη τῆς Ἁγιο Νικόλαο τίμησε μετ' τῆ δέουσα λαμπρότητα καὶ θρησκευτικῆ κατάνυξη ἡ Κοζάνη καὶ σύμπασα ἡ Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης στὸν ὁμώνυμο Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ καὶ Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς πόλης. Τὶς φετεινὲς ἐκδηλώσεις λάμπρυνε μετ' τὴν παρουσία τοῦ ὁ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, συνοδευόμενος ἀπὸ ἄλλους Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν Δευτέρα 5 Δεκεμβρίου τελέστηκε ὁ Μέγας Πανηγυρικὸς Ἑσπερινὸς μετ' ἄρτοκλασίας, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου καὶ συγχοροστατοῦντων τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Βεροίας κ. Παντελεήμονος, Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, Φλωρίνης κ. Θεοκλήτου, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, Κίτρους κ. Γεωργίου, Γρεβενῶν κ. Δαβὶδ καὶ τοῦ ἐπιχωρίου κ. Παύλου.

Τὸν Ἑσπερινὸν τέλεσε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπι-

σκοπῆς Ἀθηνῶν, Ἀρχιμ. Συμεὼν Βολιώτης, συμπαραστατούμενος ἀπὸ Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεώς μας καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν.

Παρόντων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους πιστῶν, ποὺ κατέκλυσαν τὸν μεταβυζαντινὸ Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγ. Νικόλαου, ὁ Μητροπολίτης κ. Παῦλος προσφώνησε τὸν Μακαριώτατο ἀναφερόμενος στὴν ἱστορικὴ ἐκκλησιαστικὴ Ἐπαρχία ποὺ διαποιμαίνει καὶ στὴν πιστότητα τοῦ λαοῦ τῆς, ποὺ σέβεται καὶ τιμᾷ

την Ἐκκλησία καὶ τὶς παραδόσεις τοῦ Γένους.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ἀντιφωνώντας ἀναφέρθηκε στοὺς Ἁγίους ὡς πρότυπα ζωῆς καὶ κάνοντας ιδιαίτερη ἀναφορὰ στὸν τιμώμενο Ἅγιο Νικόλαο τόνισε ὅτι «... χρειάζεται μετάνοια στὴ ζωὴ μας, μετάνοια στὴν οἰκογένεια, μετάνοια στὴν κοινωνία, μετάνοια στὴν πολιτική, σημειώνοντας ὅτι ἡ μετάνοια, δηλαδή ἡ ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου σκέψης καὶ πράξεων εἶναι σημαντικὴ ἀπὸ τὸν πρῶτο πολίτη μέχρι τὸν τελευταῖο.

Ἐπίσης, μίλησε γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἔχουν ὀδηγήσει σὲ ἀναξιοπρεπῆ θέση πολλοὺς συμπολίτες μας, ἐνῶ οἱ ἴδιοι ἐπιθυ-

μοῦσαν νὰ ζοῦν διαφορετικά: «Δὲν θὰ ἀπαριθμήσω τὶς δυσκολίες, ὅλοι σας ζεῖτε τὰ προβλήματα τοῦ καιροῦ μας, τὰ ζοῦμε πολὺ καιρὸ καὶ βλέπουμε τὴν εὐτέλεια, βλέπουμε τὴν ἀναξιοπρεπῆ θέση ποὺ παίρνει πολλὲς φορές ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἤθελε νὰ ζήσει ἀξιοπρεπῶς».

Παρατήρησε ὅτι ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὸν πόνο καὶ τὴν φτώχεια μέσα στοὺς χώρους τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ γενικότερα, διαπιστώνουν ὅτι οἱ δυσκολίες εἶναι πολὺ μεγάλες καὶ ἀναρωτιοῦνται «τί θὰ γίνεῖ, τί νὰ περιμένουμε αὔριο, ποιὸς θὰ μᾶς βοηθήσει;». Στὸ πλαίσιο αὐτό, ὁ κ. Ἱερώνυμος τόνισε ὅτι ἡ Ἐκκλησία παρακολουθεῖ καὶ εἶναι δίπλα στὰ γεγονότα τῆς καθημερινότητας. Χαρακτήρισε «καλές» τὶς προσπάθειες τῆς αὐτοδιοίκησης καὶ τῆς πολιτείας, ἐνῶ διαπίστωσε ὅτι οἱ συναντήσεις καὶ οἱ συζητήσεις μπορεῖ νὰ δημιουργοῦν ἐλπίδες γιὰ βοήθεια ἀπὸ τοὺς ξένους. «Ζοῦμε τὰ γεγονότα παρακολουθοῦμε τὶς προσπάθειες καὶ εἶναι καλές, εἴτε ἀπὸ τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση εἴτε ἀπὸ τὴν πολιτεία, μὲ τὶς συναντήσεις, τὶς συζητήσεις μέχρι σὲ βαθμὸ ἐλπίδας βοήθειας τῶν ξένων. Διότι οἱ ξένοι δὲν μᾶς φρόντισαν ἐὰν δὲν ἐξασφαλίσουν τὸ δικό τους συμφέρον».

Ἐπισημάνει δὲ ὅτι πρέπει «νὰ ἀπλώνουμε τὰ χέρια μας μέχρι ἐκεῖ ποὺ φτάνουν οἱ δυνάμεις μας, νὰ εἴμαστε ἐνωμένοι, νὰ κοιτοῦμε ὄχι ἐκεῖνα ποὺ μᾶς χωρίζουν ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ μᾶς πονοῦν καὶ δὲ θὰ πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅσα μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία μας γιατί τὸ πληρώνουμε πολὺ ἀκριβὰ».

Τὴν κυριώνυμη ἡμέρα, Τρίτη 6 Δεκεμβρίου, τελέστηκε ἡ Πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου. Ἐπίσης συλλειτούργησαν οἱ Μητροπολίτες Βεροίας κ. Παντελεήμων, Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, Φλωρίνης κ. Θεόκλητος, Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Κίτρους κ. Γεώργιος, Γρεβενῶν Δαβὶδ καὶ ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Παῦλος.

Ὁ Μητροπολίτης Κοζάνης στὴν ὁμιλία του εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο, τονίζοντας ὅτι «μὲ τὴν παρουσία καὶ τὸν λόγο του δίδει ἐλπίδα στὸν λαό μας, ἀλλὰ καὶ νόημα σὲ αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ εἶναι διαχρονικὰ ὁ Ἕλληνας, τὸ ἔθνος μας καὶ τὸ γένος μας.»

Ἐπίσης εὐχαρίστησε τοὺς Ἀρχιερεῖς ποὺ συμμετεῖχαν, τὶς ἀρχές τοῦ τόπου ἀλλὰ καὶ τὸν εὐλογημένο λαὸ τοῦ Θεοῦ: «Μὴν φοβάστε. Εἰ ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν οὐδεὶς καθ' ὑμῶν. Τὸ Γένος μας ταλαιπωρεῖται διαχρονικὰ, τὸ ἐπιβουλεύονται διαχρονικὰ καὶ οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, ὅμως μένει σὲ πείσμα τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ἐργαλείων του. Ὅλο μᾶς ἀποδεκατίζουν, ὅλο μᾶς σφάζουν, ἔλεγε ὁ Μακρυγιάννης ὁ μεγάλος ἐκεῖνος Στρατηγὸς τοῦ 1821, ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἀφήνει λίγους γιὰ νὰ γινόμαστε πολλοὶ καὶ νὰ δίνουμε πολὺ σοφὸ, πνευματικὸ καὶ ἐπιστημονικὸ σὲ ὅλο τὸν κόσμο» πρόσθεσε χαρακτηριστικὰ ὁ Μητροπολίτης κ. Παῦλος.

Ἡ πανηγυρὶς ὀλοκληρώθηκε μὲ τὴν πάνδημη λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ

Κωδικὸς ἐντύπου: 6510

Ἱδιοκτῆτης-Ἐκδότης

Ι.Μ. Σερβίων καὶ Κοζάνης

Διευθυντής

ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Παῦλος

Υπεύθυνος σύνταξης

π. Χρήστος Ζαχαράκης

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

Ζήσης Μπέλλος

Παναγιώτης Καραγιάννης

Παναγιώτης Βολάκης

π. Μιχαὴλ Κρανιώτης

Θεόφιλος Ἀμπατζίδης

Εὐθυμία Γαβρηλίδου-Καραγιάννη

Κατερίνα Πενιτζῆ-Ζαχαράκη

Διεύθυνση

«ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ».

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων & Κοζάνης

Γκέρτσου 53, 501 00 ΚΟΖΑΝΗ

Τηλ.: 24610 36050, 24610 34949,

FAX: 24610 40026

Internet: www.imsk.gr

e-mail: pchrizach@gmail.com

Δωρεές, χορηγίες, συνδρομές

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων & Κοζάνης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΜΕΛΙΣΣΑ»

ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τηλ.: 23970 23313, Fax: 23970 21754

Η ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ἡ

Ἡ θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνας Θεοῦ

Α΄

Γιορτὴ τῆς Παιδείας σήμερα, ποὺ ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τρεῖς κορυφαίους Πατέρες καὶ δασκάλους τῆς ἑλληνικῆς καὶ χριστιανικῆς παιδείας, τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες. Ἡ σύνδεση αὐτὴ ἔγινε γιατί οἱ Ἕλληνες Πατέρες καὶ ἰδιαίτερα οἱ τρεῖς Ἱεράρχες, κατόρθωσαν νὰ φθάσουν σὲ μιὰ ἐκπληκτικὴ μεταμόρφωση πολλῶν στοιχείων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ, σὲ μιὰ ἐναρμόνισή τους μὲ τὴ χριστιανικὴ πίστη καὶ μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια νὰ δημιουργήσουν μιὰ νέα ἱστορικὴ πραγματικότητα, ποὺ συνήθως τὴν ὀνομάζουμε ἑλληνοχριστιανική.

Αὐτὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τῶν Πατέρων, ὁ τρόπος τοῦ Χριστοῦ, ἡ πρόσληψη τοῦ κόσμου, τοῦ πολιτισμοῦ τῆς κάθε ἐποχῆς καὶ ἡ μεταμόρφωσή του μέσα στὴ ἑκκλησία γιὰ τὴ σωτηρία του. Ἐξ ἄλλου ὅτι μένει ἀπρόσληπτο δὲν μπορεῖ καὶ νὰ σωθεῖ. Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας καὶ σήμερα σὰν λόγος σωτηρίας προϋποθέτει τὴ συνάντηση καὶ τὴν πρόσληψη τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰ προβλήματα ποὺ μαστίζουν τὸν ἑλληνικὸ λαὸ στὶς μέρες μας εἶναι πολλὰ καὶ ἐξαιρετικὰ σοβαρά. Διανύουμε ἴσως μιὰ ἀπὸ τὶς δυσκολότερες περιόδους τῆς ἱστορίας μας. Εἶναι ὅμως γεγονός πὺς ἡ Παιδεία εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα προβλήματα καὶ τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ ὅπως μᾶς τὸ δείχνει ἡ εἰκόνα τοῦ κόσμου, καὶ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἐδῶ καὶ χρόνια, στὴ Δύση νωρίτερα σὲ μᾶς κάπως ἀργότερα, ἡ Παιδεία ἔχει ἐκπέσει σὲ ἐκπαί-

Πρεσβυτέρας Κατερίνας
Πενιρτζῆ Ζαχαράκη, Θεολόγου

δευση, τῆς ἔχει ἐπιβληθεῖ μονοδιάστατα, σχεδὸν ὀλοκληρωτικά, σὰν στόχος αὐτὸ ποὺ ἐπιβάλλει ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς. Τὸ κεντρικὸ πρόβλημα τῆς Ἐκπαίδευσης σήμερα εἶναι, ὅτι ὄχι μόνο ὁ στόχος καὶ ἡ κατεύθυνση, ἀλλὰ καὶ ἡ δομὴ τῆς ὅλης εἶναι ἀναπτυξιακὴ, ὠφελιμιστικὴ, χρησιμοθηρικὴ. Εἶναι δομημένη ἔτσι ὥστε νὰ ὑπηρετεῖ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν εὐημερία τῶν ἀτόμων

τῆς κοινωνίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ καρκίνος ποὺ τρώει τὰ σωθικά της, ὁ ἴος ποὺ δηλητηριάζει καὶ ἐξουδετερώνει ὅλες τὶς προσπάθειες γιὰ βελτίωσή της, ὁ θεὸς στὸν ὁποῖο προσφέρει θυσία ὅ,τι καλύτερο ἔχουν οἱ νέοι. Εἶναι ὑποδουλωμένη στὴν πιὸ βαριά δουλεία, τὴν κατέχει ὁ δαίμονας τοῦ συμφέροντος. Αὐτὸς ὁ δαιμονισμὸς ἐξηγεῖ καὶ τὸν ἐγγενῆ παραλογισμό της, ὅπως καὶ τὸ ἄγχος καὶ τὸ βασανισμὸ τῶν παιδιῶν. Τὸ κακὸ στὴν Παιδεία δὲν ὀφείλεται στὶς μεθόδους καὶ τὶς δομές, ἐξἄλλου στὸ δυτικὸ κόσμῳ καὶ μέθοδοι καὶ δομές σύγχρονες ὑπάρχουν, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα παραμένει. Παραμένει καὶ εἶναι δυσεπίλυτο, γιατί τὸ πρόβλημα τῆς Παιδείας εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσή της ἀπὸ τὸ δαίμονα τῆς ἰδιοτέλειας καὶ τοῦ ὠφελιμισμοῦ, ἡ ἀναζήτηση τῆς εὐχαριστιακῆς τῆς θεώρησης, ἡ ὁποία βρίσκεται στὸν ἀντίποδα τοῦ καταναλωτικοῦ μας πολιτισμοῦ.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ ὅμως δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε λόγο ἂν δὲν ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα «τί εἴμαστε, τί ὄν εἶναι ὁ ἄνθρωπος».

Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἓνα ὄν ποὺ περιορίζεται αὐτάρεσκα στὰ συστατικά του μὲ κατάληξή του

τὸ ὀριστικὸ τέλος, τὸ θάνατο, ἢ εἶναι τὸ ὄν, πού κατὰ τὴν παλαιοδιαθηκικὴ ἀφήγησιν δημιουργεῖται ἀπὸ τὸ Θεό, ἀπὸ προϋπάρχουσα ὕλη, ἀλλὰ ὡς εἰκόνα του, ἐμφυσᾷ σ' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὴ δυνατότητα νὰ ὑπάρχει ὅπως Αὐτός, ὡς προσωπικὴ ὑπαρξή; Νὰ ὑπάρχει δηλαδὴ ἀύθεντικά, χωρὶς νὰ περιορίζεται στὰ συστατικά του,

Ἡ **θεοείδία** αὐτὴ δὲν εἶναι μιὰ ἐξωτερικὴ σφραγίδα πού σφραγίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπ' ἔξω, εἶναι ὁ **νόμος** τὸν ὁποῖο ὁ ἀληθινὰ φιλόσοφος Θεὸς ἔγραψε, φύτεψε μέσα **στὴ σύστασί** του γιὰ νὰ ἀναδύεται, νὰ ἀναβλύζει ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο.

σχετιζόμενος μὲ τὸ ἐντελῶς ἕτερο, τὸ Θεὸ ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν ἄλλο ἄνθρωπο καὶ τὴν κτίσιν καὶ νὰ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ φτάσει στὴν αἰωνιότητα, στὴν Ἀνάστασιν πού θὰ τοῦ χαρίσει ὁ Θεός. Αὐτὸς ὁ τρόπος ὑπαρξὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὡς εἰκόνας, προσδιορίζει μιὰ τελικὴ ὑπέρβαση, πού εἶναι συγχρόνως καὶ ἀφετηριακὴ, εἶναι προϋπόθεση καὶ πηγὴ ἀλλὰ καὶ τέλος καὶ σκοπὸς ὄλων: Τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν αὐτόνομο ἄνθρωπο στὸν ἄνθρωπο εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ βέβαια πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι μιλάμε γιὰ πέρασμα ἀπὸ τὴν αὐτονομία, τὴν ἀπολυτοποίηση δηλαδὴ τοῦ ἀτομικισμοῦ, στὴν εἰκόνα καὶ ὄχι στὴν ἑτερονομία, στὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ἀπὸ ὅ,τι ἔξω ἀπὸ τὴν ὑπαρξή του μπορεῖ νὰ τὸν ἐξαρτᾷ, νὰ τὸν καθορίζει. Ἡ δυτικὴ θεολογία πρῶτα καὶ ἡ φιλοσοφία ἔπειτα δημιούργησαν τὴν πόλωση μεταξὺ αὐτονομίας

καὶ ἑτερονομίας στὸ ζήτημα τῆς σχέσης Θεοῦ-κόσμου. Ἡ θέσιν τῆς ἑτερονομίας διευκόλυνε πολὺ τὴ δυτικὴ ἐκκλησία νὰ ἐπιβάλλεται στὸν κόσμον, καὶ ὁ κόσμος ἀναπόφευκτα ἀπάντησε μὲ τὴν αὐτονομία καὶ οἰκοδόμησε τὸν πολιτισμὸ τοῦ πάνω σ' αὐτήν. Ἀλλὰ στὶς μέρες μας φαίνεται ὅτι οἱ πρὸ προωθημένες ἀναζητήσεις αὐτοῦ τοῦ ἴδιου πολιτισμοῦ, χωρὶς θεολογικὲς ἢ πνευματικὲς ἐπιδράσεις κλονίζουν τὴν κυρίαρχη μέχρι σήμερα ἀντίληψιν γιὰ αὐτονομία ἢ τουλάχιστον γιὰ αὐτοδυναμία καὶ αὐτοτέλεια τῶν ὄντων. Στὴν ψυχολογία γίνεται λόγος γιὰ ἀρχέτυπες καταστάσεις, ἢ ἀρχὴ τῆς ἀπροσδιοριστίας δὲν ἀπέχει καὶ πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι μιὰ μορφή φυσικοῦ ἀποφαιτισμοῦ. Σήμερα γνωρίζουμε ὅτι κάθε ἔννοια πού δηλώνει τὴ φυσικὴ πραγματικότητα, μπορεῖ ἐμπειρικὰ νὰ κατανοηθεῖ μόνο ὡς ἐπαγωγικὸς -ἐκ τῶν ὑστέρων- προσδιορισμὸς σχέσεων πού ἐνεργοῦνται προηγουμένως, σχέσεις πού μπορεῖ βέβαια νὰ εἶναι προσιτὲς μόνο στὴ μαθηματικὴ σημαντικὴ. Ἐνα παράδειγμα· ὑπάρχει τὸ ἠλεκτρόνιο, ἀν ὅμως θελήσουμε νὰ ὀρίσουμε τίς ἔννοιες μὲ τίς ὁποῖες γίνεται κατανοητὴ ἢ ὑπαρξὴ του θὰ πρέπει νὰ καταφύγουμε σὲ «ἀποφαιτικὸ» ὀρισμὸ. Θὰ ποῦμε ὅτι τὸ ἠλεκτρόνιο γίνεται ἐπιστημονικὰ ἀντιληπτὸ ἄλλοτε ὡς σῶμα ἄλλοτε ὡς κύμα, χωρὶς καθ'αυτὸ νὰ εἶναι οὔτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο. Τὸ προσδιορίζουμε ὡς «σῶμα» ὅταν θέλουμε νὰ δηλώσουμε τόπο καὶ ὡς «κύμα» ὅταν θέλουμε νὰ δηλώσουμε ταχύτητα, ἀλλὰ οὔτε ὁ τόπος οὔτε ἡ ταχύτητα ὑπάρχουν καθ'αυτά, συγκροτοῦνται μόνο ἀπὸ τὴν παρατήρησιν, ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος τῆς πειραματικῆς παρέμβασιν. Ἡ παρατήρησιν διαμορφώνει τὸ ἀντικείμενό της, τὸ ἀντικείμενο ὑπάρχει ὡς παρατηρούμενο, εἶναι σὲ σχέση μὲ τὸ ὑποκείμενο πα-

ρατηρητὴ. Ἡ ἐπιστὴμὴ σήμερα ἀποδεικνύει ἐπιστημονικὰ ὅτι ἔχει ὄρια, ὅτι φθάνει σὲ ἓνα τοῖχο πέρα ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν μπορεῖ νὰ ἐρευνήσει. Ὑπάρχει τὸ πέρα ἀπὸ, τὸ ἐπέκεινα. Ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς ὅμως μὲ τίς πιὸ ἐκλεπτυσμένες λειτουργίες του, κυρίως μέσα ἀπὸ τὴν τέχνη, ἀλλὰ καὶ τίς παραλειπόμενες του (ὅπως τὰ ναρκωτικὰ καὶ τοὺς ἄλλους τρόπους φυγῆς καὶ διεύρυνσης τῆς συνείδησης) φαίνεται ὅτι ἀρχίζει νὰ ὑποψιάζεται καὶ νὰ ἀναζητεῖ τὸ ἐπέκεινα. Σ' αὐτὸ τὸ ἀνοιγμα τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ ἢ θεώρησιν τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνας μπορεῖ νὰ δώσει σοβαρὴ προοπτικὴ.

Τί εἶναι ὅμως ἡ εἰκόνα; Πολὺ συνοπτικὰ ἡ εἰκόνα δὲν εἶναι μιὰ ἀπλὴ ἐξωτερικὴ ὁμοιότητα ἢ ἀναλογία πρὸς τὸ ἀρχέτυπο. Ἡ σχέση εἰκόνας καὶ ἀρχέτυπου εἶναι συστατικὴ τῆς εἰκόνας. Ἡ εἰκόνα δηλαδὴ εἶναι ἀληθινὰ ὕλη πού ὅμως ἐπίσης ἀληθινὰ καὶ πραγματικὰ εἰκονίζει τὸ ἀρχέτυπο. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκ κατασκευῆς θεοειδής, ὑπάρχει κατὰ τὸν τρόπο τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ὡς πρόσωπο, ἐλεύθερα σχετιζόμενο καὶ ἀναφερόμενο στὸ ἕτερο. Καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ὑπαρξὸς του εἶναι ἡ πραγματικὴ, ἢ ἀύθεντικὴ του λειτουργικότητα. Ἡ θεοείδία αὐτὴ δὲν εἶναι μιὰ ἐξωτερικὴ σφραγίδα πού σφραγίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπ' ἔξω, εἶναι ὁ νόμος τὸν ὁποῖο ὁ ἀληθινὰ φιλόσοφος Θεὸς ἔγραψε, φύτεψε μέσα στὴ σύστασί του γιὰ νὰ ἀναδύεται, νὰ ἀναβλύζει ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο. Ἐτσι ὁ ἄνθρωπος ὅπως κι ἂν εἶναι σὲ ὅποιον ἡλικία, περισσότερο ἢ λιγότερο ἐξυπνος, ὑγιής ἢ ἀσθενής ἀκόμη καὶ μὲ ἀσθένειες σωματικὲς ἢ πνευματικὲς πού τὸν κάνουν κυριολεκτικὰ ἀγνώριστο, ἄνοια, ἀλτσχάϊμερ, δὲν παύει νὰ εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, θεοειδής, προσωπικὴ ὑπαρξή.

Η ΣΑΡΚΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

καί Η ΘΕΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Δημήτρη Μαυρόπουλου, Θεολόγου

Τὸν 5ο π.Χ. αἰώνα ὁ Θουκυδίδης, περιγράφοντας τὰ δεινὰ τοῦ Πελοποννησικοῦ πολέμου, διατυπώνει τὸ συμπέρασμα ὅτι τέτοιες ἀγριότητες συνέβαιναν καὶ θὰ συμβαίνουν στὴν ἱστορία, ὅσο ἡ ἀνθρώπινη φύση παραμένει ἴδια («Καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾗ», Βιβλίο ΙΙΙ, 82).

Τρεῖς αἰῶνες πρὶν, σὲ μιὰ ἄλλη γωνιὰ τῆς γῆς, ὁ προφῆτης Ἡσαΐας θὰ ἐξαγγεῖλει τὴ δυνατότητα νὰ ἀλλάξει ἡ ἀνθρώπινη φύση μὲ παρέμβαση τοῦ Θεοῦ («Ἴδου ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ», Ἡσ. 7,14, ὄνομα γιὰ τὸ ὁποῖο μᾶς πληροφορεῖ τὸ εὐαγγέλιο: «ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός», Ματθ. 1,22).

Ἀνάμεσά τους, ὁ προφῆτης Δανιὴλ (6ος αἰώνας) θὰ δεῖ σὲ ὄραμα, κατὰ πρωθύστερο τρόπο, τὴν ἔλευση μέσα στὴν ἱστορία τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀνθρώπου («Ἐθεώρουν ἐν ὄραματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη», Δαν. 7,13), πὺ σημαίνει ὅτι ὁ προαιώνιος Λόγος (παλαιὸς ἡμερῶν) θὰ ἐμφανισθεῖ ὡς ἄνθρωπος.

Ἀποδεχόμαστε τὴν ἀποκάλυψη ὅτι ἡ δημιουργία εἶναι ἔργον τοῦ Πατρὸς, πὺ συντελεῖται διὰ τοῦ Υἱοῦ καὶ τελειοῦται διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: «Ὁ Πατὴρ δι' Υἱοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ποιεῖ τὰ πάντα». Τί εἶναι ὁμως αὐτὴ ἡ δημι-

ουργία πὺ ὁ Πατὴρ θέλει καὶ ἐνεργεῖ; Κατ' οὐσίαν εἶναι ἓνα «δῶρο» στὸν Υἱό του. Ὁ Πατὴρ θέλει νὰ «χαρίσει» στὸν Υἱό του μία κτίση, καὶ δημιουργεῖ τὸν κόσμον χάριν τοῦ Υἱοῦ του. (Ἄς ἔχουμε βέβαια ὑπ' ὄψην μας ὅτι χρησιμοποιοῦ εἰκόνες, μιᾶς καὶ μιᾶς γιὰ πραγματικότητες πὺ δὲν μποροῦμε νὰ τις πλησιάσουμε διαφορετικά.) Ὁ Υἱὸς λοιπὸν τοῦ Πατρὸς θὰ φανερωθεῖ ὡς «ὁ ἔχων τὴν κτίσιν ὅλην», αὐτὸς πὺ ἔχει τὴ δημιουργία στὰ χέρια του, ὁ ἐνωμένος μὲ τὴν κτίση. Ἡ ἔνωση ὁμως τοῦ Λόγου μὲ τὴν κτίση δὲν εἶναι «αὐτόματη»· πραγματῶνεται διὰ τῆς ἐνώσεως τοῦ Λόγου μὲ τὸν ἄνθρωπο. Μόνον ὁ ἄνθρωπος, μέσα στὴ δημιουργία, δημιουργεῖται μὲ τὴ δυνατότητα νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸν Υἱό, νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸν Λόγο. Ἡ κτίση αὐτὴ δημιουργεῖται ἐκ τοῦ μηδενός. Δὲν εἶναι αἰώνια ἡ δημιουργία. Θὰ γίνῃ αἰώνια μόνο στὴν ἐνώσῃ της μὲ τὸν Λόγο, μὲ τὸν Υἱό, μὲ τὴν ὑπόστασιν τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Τριάδος. Ἐὰν αὐτὴ ἡ ἔνωση δὲν ἐπιτευχθεῖ, ἡ δημιουργία, ἀφοῦ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ μηδέν, ἐμπεριέχει τὴ φορὰ ἐπιστροφῆς στὸ μηδέν. Δὲν ἔχει μέσα της ζωὴ. Δὲν ἔχει μέσα της δύναμη ζωῆς. Μὲ ἐπιστημονικοὺς ὅρους, αὐτὴ ἡ φορὰ πρὸς τὸ μηδέν, σύμφωνα καὶ μὲ τὸν δεύτερο νόμο τῆς θερμοδυναμικῆς, ὀνομάζεται «ἐντροπία». Ἄλλωστε, καὶ ἡ ἀνθρώπινη πείρα καταθέτει τὸ ἴδιο συμπέρασμα. Ἀναίρεση αὐτῆς τῆς φθαρτικῆς φορᾶς εἶναι ἡ σύνδεση τοῦ κτιστοῦ μὲ μία πηγὴ ἐκτὸς τῆς κτιστότητας, μὲ μία ἄκτιστη ἀρχή. Ὁ ἄνθρωπος καλεῖται λοιπὸν νὰ ὀδηγήσῃ ὅλη τὴν κτίση στὴν ἐγγρίστωσή της, οὐσιαστικά

στήν ἐνθέωσή της. Καλεῖται νὰ τὴν κάνει ἰσάροκα τοῦ Υἱοῦ, ἢ νὰ «ἐπιτρέψει» Πᾶν μποροῦμε νὰ χρησιμοποιοῦμε αὐτὴν τὴν ἔκφραση Π στὸν Υἱὸ νὰ σαρκωθεῖ μέσα στὴν κτίση. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτυγχάνει σ' αὐτὴν τὴν ἀποστολή. Ἀποτυγχάνει γιατί ἐπιλέγει νὰ γίνει ὁ ἴδιος πηγὴ τῆς ζωῆς, ἐπιλέγει νὰ ὑπερνικήσει μόνος του αὐτὸν τὸν ἐν δυνάμει θάνατο ποὺ ὑπάρχει στὴν ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργία του. Νομίζει ὅτι μπορεῖ νὰ γίνει ὁ ἴδιος Θεός, νὰ γίνει δηλαδὴ ὁ ἴδιος πηγὴ ζωῆς, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποτυχία τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀποτυχία ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται μέχρι σήμερα. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀποτυχία ἀποκαλύπτει μέσα στὴν ἱστορία αὐτὸ ποὺ στὴν Ἐκκλησία ὀνομάζουμε «μυστήριον τῆς θείας Οἰκονομίας», τὸν τρόπο δηλαδὴ μὲ τὸν ὁποῖο οἰκονομεῖ ὁ Θεὸς τὰ πράγματα, ὥστε νὰ σωθεῖ ὁ κόσμος.

Τὸ μυστήριον τῆς θείας Οἰκονομίας ἀποκαλύπτεται στὴν ἱστορία ἐπειδὴ ἀπέτυχε ὁ ἄνθρωπος νὰ ὀδηγήσει τὴν κτίση στὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὀνομάζουμε μυστήριον τῆς Οἰκονομίας τὴν ἀντίστροφη κίνηση, τὴν κίνηση ποὺ γίνεται ἀπὸ τὸν Θεὸ πρὸς τὸν κόσμον, γιὰ νὰ ἔρθει πλέον ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὴν κτίση. Γιὰ νὰ τὸ κάνει αὐτὸ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνει ἄνθρωπος. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη δυνατότητα ἐνθέωσης τῆς κτίσης. Πρέπει νὰ λάβει τὴν ὕλη τῆς κτίσεως. Καὶ τὸ μόνο ὄν διὰ τοῦ ὁποῖου μπορεῖ νὰ λάβει τὴν ὕλη τῆς κτίσεως Π καὶ τῆς ἀόρατης καὶ τῆς ὄρατης, καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ὑλικῆς Π εἶναι ὁ ἄνθρωπος, γιατί εἶναι τὸ ὄν τὸ ὁποῖο μετέχει καὶ τῆς ἀοράτου καὶ τῆς ὄρατης κτίσεως, καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ὑλικῆς φύσεως. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ κίνηση τῆς κενώσεως τοῦ Υἱοῦ πρὸς τὸν κόσμον ὀνομάζεται «μυστήριον τῆς θείας Οἰκονομίας».

Μόνον καὶ μόνον γιὰ τὴν καλύτερη διασάφηση τοῦ θέματος γιὰ τὸ ὁποῖο μιλάμε, θὰ μπορούσαμε ἴσως νὰ θέσουμε ἓνα ὑποθετικὸ ἐρώτημα, ἄς τὸ ὀνομάσουμε ἐρώτημα ἐργασίας. Τί θὰ γινόταν ἂν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποτύγχανε; Θὰ ἐνανθρωποῦσε τότε ὁ Υἱός; Οἱ Πατέρες ἀπαντοῦν, ναί,

συμπληρώνοντας ὅτι τότε δὲν θὰ μιλούσαμε γιὰ ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου ἀλλὰ γιὰ ἐνθέωση τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ εἶχαμε ἔνωση τοῦ κτιστοῦ μὲ τὸ ἄκτιστο στὸ πρόσωπο τοῦ Υἱοῦ. Ἡ ἐνανθρώπηση λοιπὸν γίνεται ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν προσκόμισε τὴν κτίση ἐνθεωμένη στὸν Υἱὸ τοῦ Πατρὸς. Δὲν εἶναι αἰτία τῆς ἐνανθρωπήσεως ἡ πτώση τοῦ ἀνθρώπου Π ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ (ἢ ἡ ἐνθέωση τοῦ ἀνθρώπου) θὰ γινόταν οὕτως ἢ ἄλλως¹. Αὐτὸ ποὺ διαφέρει εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἐνανθρωπήσεως. Ὑπῆρξε αὐτὸς ὁ τρόπος, ἐπειδὴ ὑπῆρξε ἡ ἀποτυχία. Ἄν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποτύγχανε, ἡ ἐνανθρώπηση θὰ γινόταν οὕτως ἢ ἄλλως, ἀλλὰ θὰ γινόταν μὲ ἄλλον τρόπο.

Ἐνα δεῦτερο ὑποθετικὸ ἐρώτημα ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ θέσουμε, εἶναι γιατί ὁ Θεός, ποὺ δημιουργεῖ ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸν κόσμον, δὲν εἰσάγει μέσα στὴν κτίση δυνάμεις ἀποτρεπτικῆς τῆς ἀποτυχίας. Ἡ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ὑπάρχει στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννη, ἀλλὰ καὶ στὴν πατερικὴ θεολογία: ἡ ἐνθέωση εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐλεύθερη κίνηση, μὲ τὴν ἐλευθερία. Ἡ ὑπαρξὴ τῆς ἀγάπης, ὁ τρόπος ὑπάρξεως τῶν ὄντων ὡς ἀγάπη, δὲν ἐπιτρέπει τὴ μηχανιστικὴ τελειοποίηση τῆς δημιουργίας. Ἐπειδὴ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀγάπη καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη Π ξαναλέει Π εἶναι τρόπος ὑπάρξεως καὶ δὲν εἶναι μιὰ ἠθικὴ δύναμη, γι' αὐτὸ ὑπάρχει καὶ ἡ ἐλευθερία. Αὐτὸ ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ τὸν Θεὸ καλεῖται νὰ θέλει νὰ ἐνωθεῖ μαζί του. Ἐμφυτεύεται μέσα στὸν ἄνθρωπο ἡ δυνατότητα νὰ πεῖ «ὄχι», ἢ νὰ πεῖ «ναί», στὴ σχέση του μὲ τὸν Θεό. Καὶ ὁ ἄνθρωπος μέσα ἀπὸ τὴ σύγχυση τῆς φύσεώς του λέει «ὄχι» σ' αὐτὴ τὴν ἔνωση. Ἀλλὰ, ἐπαναλαμβάνω, τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ εἶναι ὑποθετικά, καὶ κανονικὰ δὲν μποροῦν νὰ τεθοῦν παρὰ μόνον ὡς ἐρωτήματα ἐργασίας ποὺ μᾶς βοηθοῦν στὴν καλύτερη διασάφηση τῶν ὄσων λέμε.

Ἄς πάρουμε μιὰ ἄλλη ἀφετηρία, μὲ βάση τὴν εἰκόνα ποὺ μᾶς δίνει ἡ Ἁγία Γραφή. Σύμφωνον μὲ αὐτὴ τὴν εἰκονολογικὴ διήγηση, ὅταν ὁ Θεὸς δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπο τοῦ ἐμφυτεύει

1. Βλ. τὸ σχόλιο τοῦ ἁγίου Μαξίμου στὸ χωρίο τῆς Α' Πέτρου 1,19-20 «ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου», ὅπου, μεταξὺ ἄλλων, γράφει: «Τοῦτό ἐστι τὸ μακάριον, δι' ὃ τὰ πάντα συνέστησαν, τέλος. Τοῦτό ἐστιν ὁ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων προεπινοούμενος θεῖος σκοπός, ὃν ὀρίζοντες εἶναι φαμεν, προεπινοούμενον τέλος, οὗ ἕνεκα μὲν πάντα, αὐτὸ δὲ οὐδενὸς ἕνεκα. Πρὸς τοῦτο τὸ τέλος ἀφορῶν, τὰς τῶν ὄντων ὁ Θεὸς παρήγαγεν οὐσίας. [...] Διὰ γὰρ τὸν Χριστὸν, ἡγουν τὸ κατὰ Χριστὸν μυστήριον, πάντες οἱ αἰῶνες, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς τοῖς αἰῶσιν, ἐν Χριστῷ τὴν ἀρχὴν τοῦ εἶναι καὶ τὸ τέλος εἰλήφασιν» (Πρὸς Θαλάσσιον, ξ', PG 90, 621AB).

ορισμένες ιδιαίτερες δυνάμεις, πού δὲν τὶς ἔχει κανένα ἄλλο κτιστὸ ὄν. Ἡ κυριότερη ἀπ' αὐτὲς εἶναι βέβαια ἡ δύναμη τοῦ αὐτεξουσίου, τὸ νὰ μπορεῖ νὰ πεῖ ναι ἢ ὄχι. Ὡστόσο ὁ Θεὸς δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπο μὲ βάση ἕνα πρότυπο, καὶ τὸ πρότυπο αὐτὸ βρίσκεται στὸ μέλλον. Βέβαια δὲν μπορούμε νὰ μιλήσουμε γιὰ «μέλλον» στὴ βούληση τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ βλέποντας τὰ πράγματα ἀπὸ τὴ μεριὰ τοῦ ἀνθρώπου, μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ πρότυπο μὲ βάση τὸ ὁποῖο δημιουργήθηκε ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται στὸ μέλλον. Κατ' οὐσίαν ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖται γιὰ νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Μὲ ἄλλα λόγια δηλαδὴ, ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖται γιὰ νὰ ὑπάρξει ὡς χριστάνθρωπος, ὡς ἐγκριστωμένος ἄνθρωπος. Ἄρα ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐνωτόταν οὕτως ἢ ἄλλως μὲ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸν Υἱὸ του, ἂν δὲν ἀποτύγγανε στὴν ἀποστολή του, ἐνθεώνοντας καὶ ὅλη τὴν κτίση, ὅλη τὴ δημιουργία. Ἀπέτυχε ὅμως ὁ ἄνθρωπος σ' αὐτὸ καὶ γίνεται τώρα ἡ ἀντίστροφη κίνηση. Ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ κάνει τὸν ἄνθρωπο θεό. Ἄντι ὁ ἄνθρωπος μέσα στὴν πορεία τῆς πνευματικῆς του ἀνάπτυξης νὰ ὁμοιωθεῖ μὲ τὸ πρότυπό του, μὲ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, τώρα εἶναι ὁ Λόγος πού σαρκώνεται, πού γίνεται ἄνθρωπος, γιὰ νὰ πραγματωθεῖ αὐτὸ πού ἦταν ἐξ ἀρχῆς τὸ ζητούμενο, τὸ νὰ γίνει ὁ ἄνθρωπος θεὸς καὶ δι' αὐτοῦ νὰ θεωθεῖ ὅλη ἡ κτίση². Γι' αὐτό, λένε οἱ Πατέρες, οὕτως ἢ ἄλλως ἡ σάρκωση θὰ γινόταν, ὅτι ἡ ἐνανθρώπηση θὰ γινόταν. Ἐγινε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ σὲ μιὰ συγκεκριμένη ιστορικὴ στιγμή (ἐκ Μαρίας τῆς Παρθένου), ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶχε ἀποτύχει.

Οἱ Πατέρες μιᾶνε συνήθως γιὰ ὅλα αὐτὰ μὲ μιὰ εἰκονολογικὴ γλώσσα ἢ ἀκόμα καὶ τὴν ἱερὴ ἱστορία συχνὰ τὴν περιγράφουν μὲ μιὰ τέτοια εἰκονολογικὴ γλώσσα. Μὲ μιὰ τέτοια εἰκόνα περιγράφεται ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου σὲ ἑβδομαδιαῖο χρόνο. Μιᾶνε γιὰ ἕξι ἡμέρες, μέσα στὶς ὁποῖες συντελεῖται ἡ δημιουργία τοῦ κτιστοῦ, μὲ τελευταῖο δημιούργημα τὸν ἄνθρωπο. Καὶ ὡς ἑβδομὴ ἡμέρα, πού στὴ βιβλικὴ γλώσσα ὀνομάζεται ἡμέρα καταπαύσεως, ἀντιλαμβάνονται τὸν χρόνο τοῦ μυστηρίου τῆς Οἰκονομίας, γιὰ

τὸν ὁποῖο μιᾶμε τώρα. Γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους, πού μετράμε χρονικὰ τὴν ἱστορία, αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ἑβδομῆς ἡμέρας ἔχει παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον. Τὸ παρελθὸν τὸ βλέπουμε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὡς «σκιά». Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη προτυπώνει τὸ γεγονός τῆς σωτηρίας. Ἀκολουθεῖ ἡ Καινὴ Διαθήκη στὴν ὁποία συντελεῖται ἡ σωτηρία. Καὶ ἔπεται ἡ Ἐκκλησία, στὴν ὁποία τελειοῦται ἡ σωτηρία. Καὶ αὐτὴ ἡ ἑβδομὴ ἡμέρα κάποτε θὰ τελειώσει καὶ θὰ ἔρθει μιὰ ἄλλη ἡμέρα, αὐτὴ πού οἱ Πατέρες ὀνομάζουν «ὄγδοη ἡμέρα». Αὐτὴ ἡ ὄγδοη ἡμέρα, πού ἄρχισε νὰ προετοιμάζεται μὲ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐγκαινιάστηκε μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν ἴδρωση τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ὑπάρχει ἐδῶ καὶ τώρα, μπορεῖ νὰ φανερωθεῖ μέσα στὴ διάσταση τῆς ἑβδομῆς ἡμέρας. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς Πατέρες ἡ ὄγδοη ἡμέρα εἶναι πάντα ἡ «ἀνέσπερη ἡμέρα», αὐτὴ πού δὲν θὰ δύσει ποτέ, εἶναι ἡ «αἰώνια ἡμέρα» καὶ ταυτίζεται μὲ τὴν ἴδια τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ξανάρχομαι πάλι στὴν εἰκόνα τῆς Γενέσεως. Ἀσφαλῶς ἡ Γένεσις μᾶς μιλάει γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου μὲ τοὺς ὄρους μιᾶς ἀρχαίας ἐποχῆς καὶ μὲ τὶς κοσμολογικὲς ἀντιλήψεις πού εἶχε ὁ κόσμος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀλλὰ ταυτόχρονα μᾶς θέτει τὶς προοπτικὲς, τοὺς ἄξονες αὐτῆς τῆς δημιουργίας. Τὸ καινούργιο στοιχεῖο λοιπὸν πού φέρνει στὴν ἱστορία ἡ Γένεσις πῆ Ἀποκάλυψη δηλαδὴ τοῦ Μωυσῆ³ εἶναι ὅτι αὐτὸς ὁ κόσμος ἔχει «τέλος», ἔχει ἕναν σκοπὸ. Καὶ αὐτὸς ὁ σκοπὸς τοῦ κόσμου εἶναι ἅμεσα συνδεδεμένος μὲ τὸν Δημιουργό του. Ὁ Δημιουργὸς ἔχει ἅμεση σχέση μὲ τὸ δημιούργημά του. Δὲν εἶναι ὁ ὑπερβατικὸς Θεὸς τῆς φιλοσοφικῆς σκέψης. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἡ δημιουργία ἀποτέλεσμα ἢ προῖον τῆς ἔντασης ἢ τῆς διαπάλης κάποιων ἀντίθετων αἰώνιων ἀρχῶν. Ὁ κόσμος γιὰ τὴ βιβλικὴ ἀποκάλυψη εἶναι μιὰ διαρκῆς προσωπικὴ σχέση μὲ τὸν Θεό. Τὸ καταλαβαίνουμε αὐτό, ἂν καταλάβουμε αὐτὸ πού εἶπα στὴν ἀρχή, ὅτι δηλαδὴ ὁ κόσμος δημιουργεῖται γιὰ νὰ προσφερθεῖ στὸν Υἱό. Γι' αὐτό εἶναι μιὰ διαρκῆς σχέση μὲ τὸν Θεό. Καὶ φανερώνεται αὐτὴ ἡ σχέση μὲ τὸν Θεὸ διὰ τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ, διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου.

2. Βλ. Μαξίμου Ὁμολογητοῦ: «Εἰς τοῦτο γὰρ ἡμᾶς καὶ πεποίηκεν, ἵνα γενώμεθα θείας κοινωνοὶ φύσεως, καὶ τῆς αὐτοῦ ἀϊδιότητος μέτοχοι· καὶ φανώμεν αὐτῷ ὅμοιοι κατὰ τὴν ἐκ χάριτος θέωσιν· δι' ἣν πᾶσά τε τῶν ὄντων ἡ σύστασις ἐστὶ καὶ ἡ διαμονή, καὶ ἡ τῶν μὴ ὄντων παραγωγή καὶ γένεσις» (Ἐπιστολὴ δ', Πρὸς Κωνσταντῖνον σακελλάριον, PG 91, 609C).

Διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου κατ' οὐσίαν αἴρονται κάποιες ρήξεις πού ἔχουν ἐπέλθει μέσα στήν ἱστορία, ρήξεις πού ὀρίζουν καί τὸ τί εἶναι τὸ κτιστὸν καί ποιὸ εἶναι τὸ δράμα τῆς ἱστορίας. Αὐτὲς οἱ ρήξεις, γιὰ τὶς ὁποῖες μιῶ, εἶναι ἡ ρήξη μεταξύ θήλεος καὶ ἄρρενος, ἡ ρήξη μεταξύ παραδείσου καὶ οἰκουμένης, ἡ ρήξη μεταξύ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ἡ ρήξη μεταξύ νοητοῦ καὶ αἰσθητοῦ καὶ ἡ ρήξη μεταξύ κτιστοῦ καὶ ἀκτίστου. Αὐτὰ τὰ πέντε ζεύγη, τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, αἴρονται διὰ τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου³. Στὸ πρόσωπο τοῦ νέου Ἀδάμ καταργεῖται ἡ ρήξη θήλεος καὶ ἄρρενος. Ὁ νέος Ἀδάμ ἐμφανίζεται μέσα στήν ἱστορία Πστὴν ἱστορία πού ζεῖ μέσα στὴ ρήξη τοῦ θήλεος καὶ τοῦ ἄρρενος⁴ ἐπειδὴ μέσα σ' αὐτὴν ὀφείλει νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἔργο του. Ἔτσι δὲν παύει νὰ ὑπάρχει ἡ διάκριση, ἀλλὰ στὸ πρόσωπο τοῦ νέου Ἀδάμ καταργεῖται ἡ διαφορά. Καὶ καταργεῖται μὲ τέτοιον τρόπο, ὥστε ναι μὲν ὁ νέος Ἀδάμ νὰ ἐμφανιστεῖ μὲ τὴ μορφή ἐνὸς ἀνδρα, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν νὰ εἶναι ἄφυλος κατὰ τὴν ὑπαρξή του. Κι ἀκόμα ὁ Χριστὸς αἶρει τὴ ρήξη μὲ τὸ νὰ γεννηθεῖ ἐκ παρθένου. Δὲν γεννᾶται ἐκ τῆς συναφείας ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἀλλὰ γεννᾶται ἐκ παρθένου γυναικός, ἡ ὁποία εἶναι βέβαια καρπὸς ἀληθῆς τοῦ ἀνθρώπινου γένους (ἀληθῶς ἀνθρώπος εἶναι ἡ Παναγία, κατὰ πάντα ὅμοια μὲ τὸν κάθε ἀνθρώπο). Ἐπίσης ὁ νέος Ἀδάμ αἶρει τὴ ρήξη Παραδείσου καὶ Οἰκουμένης, γιὰτὶ ἀνοίγει τὸν μικρὸ κήπο τῆς Ἐδέμ καὶ τὸν κάνει ἕνα σύμπαν ὁλόκληρο. Δὲν ὑπάρχει πλέον τοπικὸ καὶ καθολικό. Τὰ πάντα εἶναι ὁ Χριστός, εἶναι ὁ νέος Ἀδάμ. Αἶρει βέβαια ὁ σαρκωμένος Λόγος καὶ τὴ ρήξη Γῆς καὶ Οὐρανοῦ, γκρεμίζει τὸ «μεσότοιχον τῆς ἔχθρας», ὅπως ὀνομάζει ἡ λειτουργικὴ ποίηση αὐτὴ τὴ διαφορά. Ἐπίσης ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ αἶρει τὴ ρήξη μεταξύ νοητοῦ καὶ αἰσθητοῦ καὶ μεταξύ κτιστοῦ καὶ ἀκτίστου.

Ὀνομάζουμε λοιπὸν τὸν Χριστὸ Νέο Ἀδάμ, γιὰτὶ ὁ ἴδιος ἐγκαινιάζει μιὰ νέα ἀνθρωπολογία.

Εἶναι ἕνας νέος ἀνθρώπος, κατὰ πάντα βέβαια ὅμοιος μὲ τὸν παλαιό, χοϊκὸς καὶ αὐτὸς ὅπως ὁ παλαιός, ἀλλὰ ἐγγχριστωμένος, ἐνθεωμένος λόγῳ τῆς ὑποστατικῆς ἔνωσης θείας καὶ ἀνθρώπινης φύσης. Καὶ αὐτὸς ὁ Νέος Ἀδάμ ἀποκαθιστᾷ τὸ ἔργο τοῦ Πατέρα.

Θὰ ἐπιμείνω λίγο σ' αὐτό. Θυμηθεῖτε ὅτι στήν προσευχὴ τοῦ λίγο πρὶν ἀπὸ τὴ σταύρωση, αὐτὴν πού ὀνομάζουμε ἀρχιερατικὴ προσευχὴ, «ἀπολογεῖται», δηλαδὴ ἀναφέρεται στὸν Πατέρα του, καὶ λέει ὅτι «τὸ ἔργο, τὸ ὁποῖο μοῦ ἔδωσες, τὸ τελείωσα» («Τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω», Ἰωάν. 17,4), ὅτι δηλαδὴ δικαίωσε ὅλη τὴ δημιουργία, πού πήγασε ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Πατρός. Ὁ Υἱὸς ἀποκατέστησε τὸ ἔργο τοῦ Πατρός του διὰ τῆς σαρκώσεως. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσε μόνο αὐτὴ ἡ ἀποκατάσταση, ἔπρεπε νὰ ἀρθεῖ καὶ νὰ καθαρθεῖ ἡ ἴδια ἡ ἁμαρτία (ἡ ἀποτυχία, τὸ λάθος). Νὰ ἀρθεῖ αὐτὴ ἡ ροπή πρὸς τὴν ἀνταρσία πού ὑπάρχει στήν ἀνθρώπινη φύση, ἡ ὁποία συνοδεύει κάθε ἀνθρώπο πού γεννιέται. Γιὰ νὰ ἀρθεῖ καὶ νὰ καθαρθεῖ αὐτὴ ἡ ἁμαρτία ἔρχεται ὁ Σταυρός. Ἐπάνω στὸ Σταυρὸ ὁ Λόγος αἶρει τὴν ἀποτυχία τοῦ ἀνθρώπου καὶ καθαρίζει τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀποτυχία. Πῶς τὸ ξέρουμε ὅτι τὴν αἶρει καὶ τὴν καθαρίζει; Τὸ ξέρουμε γιὰτὶ δεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς πού ἔρχεται ἀμέσως μετὰ τὸν Σταυρὸ, ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση. Ὁ Χριστὸς διέρχεται ἀπὸ τὸν Σταυρὸ κι αὐτὸ ὀδηγεῖ σ' ἕνα ἀποτέλεσμα. Τὸ πέρασμα διὰ τοῦ Σταυροῦ τελειώνει μὲ τὸν τετελειωμένο ἀνθρώπο. Θυμηθεῖτε ἐκείνη τὴ φράση πού λέει ὁ ἀναστημένος Χριστὸς στὴ συνάντησή του μὲ τοὺς μαθητὲς του: «Ψῆλαφήσατέ με καὶ ἴδετε» (Λουκ. 24,39). Δηλαδὴ μὲ ἐμπειρικὸ τρόπο, ἔλατε νὰ κατανοήσετε, νὰ ζήσετε, ποιὸς εἶναι ὁ ἀνθρώπος. Μετὰ τὴν Ἀνάσταση φανερώνεται πραγματικὰ ποιὸς κατ' οὐσίαν εἶναι ὁ καθέννας μας. Ὁ καθέννας μας, δυνάμει, μέσα του, εἶναι αὐτὸς ὁ τετελειωμένος Λόγος τοῦ Πατρός. Καὶ καλεῖται ὁ καθέννας μας νὰ ἀποκαλύψῃ αὐτὸ πού ἔχει σπαρεῖ μέσα του.

3. «Ἦνωσε γὰρ τὸν ἀνθρώπον, τὴν κατὰ τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ διαφορὰν τῷ πνεύματι μυστικῶς ἀφελόμενος καὶ τῶν ἐν τοῖς πάθεσιν ἰδιωμάτων καταστήσας ἐπ' ἀμφοῖν ἐλεύθερον τὸν λόγον τῆς φύσεως. Ἦνωσεν δὲ καὶ τὴν γῆν, τὴν κατὰ τὸν αἰσθητὸν παράδεισον καὶ τὴν οἰκουμένην διώσας ἐξαλλαγῆν. Ἦνωσεν δὲ καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν, μίαν ἀποδείξας πρὸς ἑαυτὴν νεύουσαν τὴν φύσιν τῶν αἰσθητῶν. Ἦνωσεν δὲ καὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ νοητὰ, καὶ μίαν ἀπέδειξεν οὖσαν τὴν τῶν γεγονότων φύσιν, κατὰ τινὰ λόγον μυστικὸν συναπτομένην. Ἦνωσεν δέ, κατὰ τὸν ὑπερφύσιν λόγον τε καὶ τρόπον, καὶ τὴν κτιστὴν φύσιν τῇ ἀκτίστῳ. Καὶ ἐφ' ἐκάστης ἐνώσεως, ἤγουν γωνίας, τοὺς συνεκτικούς τε καὶ συνδετικούς τῶν θείων δογμάτων ὀχυρώσας, ὠκοδόμησεν πύργους» (Πρὸς Θαλάσσιον, ΜΗ, ΡG 90, 436A-B).

Υπάρχει καὶ ἡ Ἀνάληψη. Μὲ τὴν Ἀνάληψη ὁ Χριστὸς θὰ ἔρθει νὰ ἐνθρονίσει αὐτὸν τὸν ἐνθεωμένο ἄνθρωπο στοὺς κόλπους τοῦ Πατέρα του, στὸν τόπο τῆς θεότητας. Καὶ βέβαια ἀκολουθεῖ ἡ Πεντηκοστή, ἡ ὁποία ἐγκαινιάζει τὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου.

Ξαναλέω αὐτὰ τὰ στάδια τοῦ μυστηρίου τῆς Οἰκονομίας στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἔχουμε ἀποκατάσταση τοῦ ἔργου τοῦ Πατέρα μὲ τὴ σάρκωση τοῦ Λόγου· ἔχουμε ἄρση τῆς ἀποτυχίας μὲ τὸν Σταυρό· ἔχουμε φανέρωση τοῦ τετελειωμένου ἀνθρώπου, τοῦ πραγματικοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς Ἀναστάσεως· ἔχουμε ἐνθρόνιση αὐτοῦ τοῦ ἐνθεωμένου ἀνθρώπου διὰ τῆς Ἀναλήψεως στοὺς κόλπους τοῦ Πατέρα· καὶ τελικῶς μὲ τὴν Πεντηκοστή ἔχουμε τὸν ἐγκαινιασμὸ τῆς ὁδοῦ, γιὰ νὰ μπορέσει ὁ καθένας μας νὰ φτάσει σὲ αὐτὸ πού δυνάμει ἔχει σπαρεῖ μέσα του.

Ἄς δοῦμε τώρα ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Λόγος καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς μιλάει γιὰ ἕναν προαιώνιο Λόγο («ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος»), καὶ τὸν ταυτίζει μὲ τὴ θεότητα («καὶ θεὸς ἦν ὁ Λόγος»). Υπογραμμίζει ὅτι διὰ τοῦ Λόγου ἐγίναν τὰ πάντα ἐντὸς τῆς δημιουργίας («πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονε»). Συμπληρώνει μάλιστα ὅτι ποτὲ δὲν ἀπουσίασε ἀπὸ τὸν κόσμο («ἐν τῷ κόσμῳ ἦν»), ἂν καὶ ὁ κόσμος τὸν ἀγνοοῦσε («καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω»). Αὐτὸς ὁ Λόγος καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀποτελοῦσε πάντοτε τὴν καρδιὰ τῆς δημιουργίας, δίνοντας νόημα σὲ κάθε ἄνθρωπο («Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον»). Ἐπομένως, ἡ ἔλευση τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο, ἡ ἐνανθρώπησή του, δηλώνεται ὡς ἔλευση στὸν δικό του κόσμο («εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν»). Καὶ μάλιστα αὐτὴ ἡ ἐνανθρώπησις ὀρίζεται ὡς πρόσληψη τῆς ἀνθρώπινης φύσεως («καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν»).

Ἡ πατερικὴ θεολογία ἀνέπτυξε ιδιαίτερα αὐτὴ τὴν πρόσληψη τῆς ἀνθρώπινης φύσεως ἐκ μέρους τῆς θεότητας, καὶ μάλιστα μὲ ἀναφορὲς ὑπαρξιακές. Στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἐφάνιστηκε ὁ ὕγιής, ὁ ἄρτιος ἄνθρωπος, αὐτὸς πού ἀπαρχῆς δημιουργήθηκε ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνταρσία του ἀσθένησε. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ εὐαγγέλια, ιδιαίτερα τὸ κατὰ Ἰωάννην, ἐπιμένουν νὰ ὀνομάζουν τὸν Ἰησοῦ «Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου», ὅπως ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς αὐτοπροσδιορίζεται. Αὐτὴ

ἡ σύνδεση ἀνάγει τὴν ἀνθρώπινη φύση στὸν τόπο τῆς θεότητας, ἢ, ὅπως διατυπώνεται ἀπὸ τοὺς Πατέρες, μὲ τὴν ἐνανθρώπησή του ὁ Χριστὸς θεώνει τὸ πρόσλημα. (Ἐν παρενθέσει σημειώνω, ὅτι μὲ τὴν Ἀνάληψή του ὁ Χριστὸς ἐνθρονίζει τὴν ἀνθρώπινη φύση στὸν τόπο τῆς θεότητας, δεδομένου ὅτι ἡ θεία του φύση ποτὲ δὲν ἀπέστη τῆς θεότητας.)

Τὸ εὐλογο, τώρα, ἐρώτημα πού τίθεται, εἶναι πῶς μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ οἰκειωθεῖ αὐτὸ τὸ γεγονός τῆς σωτηρίας. Γνωρίζουμε ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς παρέδωσε στοὺς μαθητὲς του τὸ μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, πού ἀποτελεῖ τὴ βάση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Τί συμβαίνει στὴ θεία Εὐχαριστία; Προσερχόμαστε φέροντας μαζί μας ὅλη τὴν κτίση καὶ ὅλη τὴ δημιουργία, τοῦ ἑαυτοῦ μας συμπεριλαμβανομένου, ὡς δημιουργία, ἀλλὰ καὶ τὰ δῶρα τῆς δημιουργίας ὡς ψωμὶ καὶ κρασί. Τὰ ἀποθέτουμε πάνω σ' ἕνα τραπέζι. Ἀπὸ ἐκεῖ τὰ παραλαμβάνει ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς, ὁ ὁποῖος ὅμως δηλώνει τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἀνάμεσά μας, εἶναι ὁ ἐπίσκοπος τῆς εὐχαριστιακῆς κοινότητας «εἰς τόπον καὶ τύπον Χριστοῦ». Εἴμαστε συνδεδεμένοι μεταξύ μας ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸ ὀφείλεται στὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς συνδέει. Δὲν μᾶς συνδέει ἀφηρημένα, συμβολικά, ἀλληγορικά. Μᾶς συνδέει μὲ δυνάμεις, μὲ ἐνέργειες, ἐνέργειες τῆς θεότητας, πού τίς ὀνομάζουμε ἄκτιστες ἐνέργειες. Ὡς σῶμα, λοιπόν, ἀνάγουμε τὴν κτίση καὶ τὴ δημιουργία καὶ τὸν ἑαυτό μας στὸν Πατέρα. Ὅλες οἱ προσευχὲς τῆς θείας Εὐχαριστίας εἶναι προσευχὲς πρὸς τὸν Πατέρα, δὲν εἶναι πρὸς τὸν Χριστό, ἐκτὸς ἀπὸ μία, ὅπου ὁ ἱερέας ἀπευθύνεται στὸν Χριστὸ καὶ τοῦ ζητάει νὰ τὸν κάνει ἰκανό, «ικάνωσόν με» λέει, νὰ ἐκπροσωπήσει τὸν Χριστό. Ἀνάγουμε τὴ δημιουργία στὸν Πατέρα καὶ τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς τὴν ξαναστείλει αὐτὴ τὴ δημιουργία, ἀλλὰ νὰ μᾶς τὴν ξαναστείλει ἐγχριστωμένη, νὰ μᾶς τὴν ξαναστείλει ὡς Υἱὸ καὶ ἔτσι νὰ συνδεθοῦμε μὲ τὸν Υἱό. Κατὰ κάποιον τρόπο, συνεχῶς συμβαίνει τὸ περιστατικὸ πού συνέβη στὴ Ναζαρέτ, ὅπου ἄγγελος Κυρίου εἶπε σὲ μία γυναίκα «θὰ γεννήσεις τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ» καὶ ἡ γυναίκα εἶπε «ἄς γίνει ὅπως μοῦ λές» («γένειτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου»). Οὐσιαστικῶς ζητάει ὁ Πατὴρ νὰ γεννήσουμε τὸν Υἱό του. Ἐνα «γένειτο» μᾶς ζητάει, νὰ παραδοθοῦμε πραγματικὰ στὴν παρουσία τοῦ Νυμφίου. Ἐκεῖ λοιπόν, στὴ λειτουργικὴ μας σύναξη, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι συναγμένοι, καὶ ἐν ἀληθείᾳ,

διὰ τῆς κοινωνίας μετὴν ἀλήθεια, μετὸν Υἱὸν δηλαδὴ, μετὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, προσκυνούμε τὸν Πατέρα καὶ συνδεόμαστε μαζί του ὥστε νὰ γίνουμε υἱοὶ τοῦ ἴδιου Πατέρα ποὺ εἶναι Πατέρας τοῦ Χριστοῦ. Κάθε φορὰ στὴ θεία Εὐχαριστία ἔχουμε δημιουργία. Ὁ Πατὴρ στέλνει τὸ Πνεῦμα καὶ χριστοποιεῖ τὴ δημιουργία, τὴν κάνει Χριστό. Καὶ ἔτσι μετὴν κοινωνία μαζί του γινόμαστε κι ἐμεῖς Υἱοὶ τοῦ Πατρὸς ἢ ἐγχριστωνόμαστε, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω μία ἔκφραση τοῦ Νικολάου Καβάσιλα.

Συμπερασματικά, σὲ σχέση μετὰ τὰ παραπάνω, μπορούμε νὰ ἐπικεντρώσουμε στὰ σημεῖα ποὺ ἀναδεικνύουν τὸ σωτηριῶδες ἔργο τοῦ Χριστοῦ: α) στὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς συνέπειές της γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, β) στὴν ὑπόδειξη καὶ ἀνάπτυξη μιᾶς ὁδοῦ (τῆς ὁδοῦ Κυρίου) ποὺ ἐπιτρέπει τὴν οἰκειώση αὐτῆς τῆς σωτηρίας ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου, γ) στὴ διαμόρφωση τῶν σχέσεων ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας ποιμένων καὶ ποιμενομένων μέσω μιᾶς ἱεραρχίας ποὺ ὡς πρότυπο ἔχει τὴν ἐνότητα ἐντὸς τῆς θεότητος (τῆς Ἁγίας Τριάδος), δ) στὴν ἐπισήμανση ὅτι μόνη δυνατότητα θεραπείας τῆς ἀνθρώπινης φύσης εἶναι ἡ σχέση της μετὴν θεότητα σὲ ὑπαρξιακὸ ἐπίπεδο, δηλαδὴ ἡ σχέση χριστοῦ καὶ ἀκτίστου ὡς θεία υἰοθεσία, καὶ ε) στὸ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ νέος, ὁ πραγματικὸς ἄνθρωπος (νέος Ἀδάμ), ποὺ θεμελίωσε μετὸ σωτηριῶδες ἔργο του μιὰ νέα πατριά, στὴν ὁποία καλεῖ καθέναν πιστὸ νὰ ἀποτελέσει μέλος της μέσω μιᾶς δευτέρας γέννησης «ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος». Ἀναλυτικότερα, καὶ μετὰ βάση τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιο, παραθέτω τὶς ἐξῆς προτάσεις:

α) Οὐσιώδης ἐνέργεια τῆς θεότητος γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου καὶ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὥστε τὸ κτιστὸν νὰ ἐνωθεῖ μετὸ ἄκτιστον («καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας» – 1,14).

β) Μόνη δυνατότητα νὰ οἰκειωθεῖ ὁ ἄνθρωπος αὐτὴ τὴ θεία ἐνέργεια, εἶναι μιὰ νέα γέννηση («ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» – 3,5), κατάσταση ποὺ βιώνεται διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ τῆς παρουσίας τοῦ Πνεύματος ἐντὸς ἐκάστου πιστοῦ.

γ) Ἡ συνάντηση μετὸν Θεὸ ψηλαφεῖται στὸν τόπο τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς σχέσεως μετὸν

Χριστὸ καὶ μετὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος («οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» – 4,23), συνθήκη ποὺ πραγματοποιεῖται σὲ κάθε θεία Λειτουργία.

δ) Σύνδεση μετὸν Χριστὸ ὡς Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτυγχάνεται μετὴν πρόσληψη τοῦ αἵματός του καὶ τοῦ σώματός του («Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρωσίς, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ» – 6,54-56), κατ' ἐξοχὴν πράξη ποὺ ἐνεργεῖται στὴ θεία Εὐχαριστία.

ε) Γιὰ νὰ φτάσει ὁ πιστὸς σ' αὐτὴ τὴν κοινωνία μετὸν Χριστό, χρειάζεται νὰ κάνει τὸ ἄλμα ἀπὸ τὴν ἐξαρτημένη ἀγάπη στὴν ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη, νὰ ζεῖ δηλαδὴ ἐν ἀγάπῃ ὡς τρόπο ὑπάρξεως («Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» – 13,34). Καὶ μάλιστα κατὰ ὁμόλογο τρόπο μετὴν ἀγάπη ποὺ διακρίνει τὸ εἶναι τῆς θεότητος («ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν, ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν» – 17,20-21)

στ) Ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς ἐπιτυχίας τῆς θείας παρέμβασης, ποὺ κορυφώθηκε μετὴν Ἀνάσταση καὶ τὴν Ἀνάληψη τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, μαρτυρεῖται ἐνώπιον τῶν μαθητῶν μετὴν ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ («Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον» – 20,19-20), καὶ αὐτὴ ἡ μαρτυρία γίνεται ἡ βάση τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας

ζ) Τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιο αὐτοπροσδιορίζεται ὡς μαρτυρία τῆς τελεσίδικης σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου: «ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ» – 20,31.

Λίγα λόγια τώρα γιὰ τὴ μεθαιριανὴ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων:

Ἐπάρχει μιὰ παράδοση στὴ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἐπιμένει ὅτι ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ ἔγινε κατὰ ἕνα μυστικὸ τρόπο, κρυφά. Οὔτε οἱ ἐπουράνιοι (ἀγγελικὲς ἢ δαιμονικὲς) οὔτε οἱ ἐπίγειοι δυνάμεις γνώριζαν τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ τὴν

παράδοση τὴν βρίσκουμε διατυπωμένη στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου: «Ἐλαθεν τὸν ἄρχοντα τοῦ αἰῶνος τούτου ἢ παρθενία τῆς Μαρίας καὶ ὁ τοκετὸς αὐτῆς» (19, 1), ἀλλὰ καὶ στὸ τροπάριο τῆς ἀΐδης τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων: «Δυνάμεις λαθῶν, ὅσας ὑπερκοσμίους, ὅσας ἐν γῆ, καὶ ἐνανθρωπήσας...». Ἄν καὶ «μυστήριον κραυγῆς», κατὰ τὸν ἅγιο Ἰγνάτιο, κανεὶς δὲν τὸ ἀντιλήφθηκε, πολὺ περισσότερο δὲν τὸ κατανόησε. Ἰσως αὐτὴ ἢ παράδοση ἐξηγεῖ γιατί ἡ Ἐκκλησία ἔδωσε μεγαλύτερη σημασία στὴ διακήρυξη ποὺ ἐξαγγέλλεται κατὰ τὴ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ, ὅποτε καὶ ἀποκαλύπτεται ποιὸς πραγματικὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, ἀκολουθώντας τὴ γνώμη ὅτι μέχρι τὴ Βάπτισί του κανεὶς δὲν γνώριζε τὸ μυστήριον. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴ Βάπτισις, ποὺ σηματοδοτεῖ τὴν ἔναρξιν τῆς τριετοῦς δημόσιας δράσης τοῦ Ἰησοῦ ὡς Χριστοῦ, κανεὶς δὲν κατανόησε τὸ πραγματικὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου. Ἀσφαλῶς ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἓνα σημεῖο ὀριακὸ γιὰ τοὺς μαθητὲς ποὺ ἀποκαλύπτει τὴ θεϊκὴ ὑπόστασις τοῦ Χριστοῦ, ὄχι ὅμως καὶ τὸ γεγονὸς ποὺ ἀποκαλύπτει τὸ μυστήριον, κάτι ποὺ γίνεται μόνο μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι ποὺ γνωρίζει τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ἀποκαλύπτει στοὺς ἀνθρώπους, ὅπως μᾶς τὸ διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Τὸ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ [...] τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ», καὶ ὅποιος λαμβάνει αὐτὸ τὸ Πνεῦμα γνωρίζει «τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα» (Α΄ Κορ. 2,11-13). Μέχρι σήμερον, τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς εἴσοδος τοῦ ἀκτίστου στὸ χωρὸ τοῦ κτιστοῦ, ὡς πρόσληψις τοῦ κτιστοῦ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀκτίστου Υἱοῦ, ἀποκαλύπτεται μόνο διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλιῶς, παραμένει ἓνα ἱστορικὸ γεγονὸς ἀποφιλωμένο ἀπὸ τὸ πραγματικὸ του περιεχόμενον ἓνας ἔκτακτος καὶ χαρισματικὸς ἄνθρωπος γεννήθηκε «ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας» καὶ ἄφησε ὡς παρακαταθήκη ἓνα ἔξοχο παράδειγμα βίου καὶ μία καινοφανὴ διδασκαλία περὶ ἀγάπης.

Φαίνεται ὅτι οἱ χριστολογικὲς αἱρέσεις τοῦ 4ου αἰῶνα, αἱρέσεις ποὺ ἀμφισβητοῦσαν τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ ἢ μίλαγαν γιὰ φαινομενικὴ (κατὰ φαντασίαν) ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὀδήγησαν τοὺς διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας

στὰ ἐγκαίνια μιᾶς ἰδιαίτερης γιορτῆς ἀφιερωμένης στὴ γέννησις τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποία μάλιστα συνέδεσαν μετὰ τὸ φυσικὸ φαινόμενο τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστάσιου, ὅποτε ἄρχιζε νὰ μικραίνει ἢ νύχτα καὶ νὰ μεγαλώνει ἢ ἡμέρα, νὰ «γεννιέται» δηλαδὴ ὁ ἥλιος. Αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἡμέρα, τὴν 25ῃ Δεκεμβρίου, τὴν ἀφιέρωσαν στὴ γέννησις τοῦ «νοητοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης», ὅπως ἀπεκάλεσαν τὸν Χριστὸ στὴν ὑμνογραφία. Ἡ εἰσαγωγὴ τῆς γιορτῆς πρωτοεἶνε στὴ Ρώμη, τὸ 400 ὅμως τὴν εἰσήγαγε στὴν Κωνσταντινούπολη ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ παράδοσις. (Κατ' ἀκολουθίαν, ἐγκαινιάσθησαν οἱ ἑορτὲς ποὺ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴ γέννησις τοῦ Χριστοῦ: ὀκτὼ ἡμέρες μετὰ ἢ Περιτομῆ, σαράντα ἡμέρες μετὰ ἢ Ὑπαπαντῆ, ἐννέα μῆνες πρὶν ὁ Εὐαγγελισμὸς· ἀλλὰ καὶ ἡ γέννησις τοῦ τιμίου Προδρόμου ἔξι μῆνες πρὶν.) Ἦταν ἐπάναγκες νὰ τονιστεῖ ἡ κεφαλαιώδης σημασία τῆς πραγματικῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ διαφυλαχθεῖ ἡ ἀλήθεια τῆς σωτηρίας, ἀφοῦ, κατὰ τὸν ἅγιο Κύριλλο Ἱεροσολύμων, «εἰ φάντασμα ἦν ἡ ἐνανθρώπησις, φάντασμα καὶ ἡ σωτηρία» (Κατηχήσεις 4, 9).

Πέραν βέβαια ὅλων αὐτῶν τῶν «εορτολογικῶν», παραμένει κρίσιμο τὸ ἐρώτημα καὶ οἱ συνέπειες ἀπὸ τὴν ἀπάντησις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενο τῆς ἑορτῆς. Θὰ παραδοθοῦμε στὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου καὶ θὰ ὀδεύσουμε μία πορεία πνευματικῆς ἄσκησης, ὥστε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ ἐνεργήσῃ ἐντὸς μας καὶ νὰ μᾶς συνδέσει πραγματικὰ μετὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; Θὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ γίνουμε ἔτσι ὅμαιμοι μετὰ αὐτόν, υἱοὶ τοῦ ἴδιου Πατέρα; Θὰ ἀντιληφθοῦμε ὅτι ἡ ἀνθρώπινη φύσις, ἢ φύσις τοῦ καθενός μας, εἶναι ἐνθρονισμένη δίπλα στὸν οὐράνιο Πατέρα, χάρις ἀκριβῶς στὴν ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ του, καὶ ὅτι ὁ δρόμος ἔχει ἀνοιχτεῖ γιὰ καθένα μας ὥστε νὰ ἐνωθεῖ μετὰ τὸν Υἱό, νὰ ἐγχριστωθεῖ στὴν κυριολεξία; Ἦ θὰ μείνουμε σὲ συναισθηματικὲς προσεγγίσεις, σὲ ἰδεοληπτικὲς παγιδεύσεις, σὲ εὐσεβιστικὸς στοχασμοὺς καὶ σὲ ἱεραποστολικὲς, δηλαδὴ ἐγωιστικὲς, ἀκροβασίεις; Ἦ ἀπόφασις εἶναι καιρία. Μιλᾶμε γιὰ θεραπεία τῆς φύσεως καὶ ὄχι γιὰ βελτίωσις τοῦ χαρακτήρα. Μιλᾶμε γιὰ νίκη κατὰ τοῦ θανάτου καὶ ὄχι γιὰ ψυχολογικὸ ἐφησυχασμό. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀπάντησις εἶναι πρόκλησις. Μᾶς προκαλοῦν ἄλλωστε “καὶ μᾶς προσκαλοῦν” στὴν ὁδὸ θεώσεως οἱ Ἅγιοί μας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΨ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ Τῷ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

“Χριστοῦ δ’ ἐνανθρώπησις, ἄλλη μοι πλάσις”.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ περιλημένα,

Ἦμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, τὸν ἀξιόσαντα ἡμᾶς καὶ ἐφέτος νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς ἐν “Βηθλεέμ τῇ μικρᾷ” κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ Πατρὸς.

Ἐορτάζει ἐν χαρᾷ πεπληρωμένη ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ἥς “σάρκα ἀνέλαβεν” ὁ Χριστὸς σαρκωθείς, καταστήσας αὐτὴν “κόσμον τοῦ κόσμου”. Σκιρτᾷ διὰ τὰς θείας εὐλογίας ὅχι μόνον σύνολον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀλλὰ “πᾶσα ἡ κτίσις”. “Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται Ἐπιστοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου”.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ “πρῶτον ἀκίνητον” τῶν Ἀρχαίων, ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι καθ’ ἑαυτὸν κοινωνία ἀγάπης καὶ κινεῖται ἐν χρόνῳ ἀγαπητικῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον. “Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐκ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ’ ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς”.

Ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ “εἶναι”, χαρίζεται εἰς αὐτὸν διὰ τῆς Ἐνανθρωπήσεώς Του τὸ “εὔ εἶναι”. “Τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ πανήγυρις, τοῦτο ἑορτάζομεν σήμερον, ἐπιδημίαν Θεοῦ πρὸς ἄνθρώπους, ἵνα πρὸς Θεὸν ἐκδημήσωμεν, ἢ ἐπανέλθωμεν..., ἵνα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποθέμενοι τὸν νέον ἐνδυσώμεθα, καὶ ὡσπερ ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀπεθάνομεν οὕτως ἐν τῷ Χριστῷ ζήσωμεν, Χριστῷ καὶ συγγενώμενοι καὶ συσταυρούμενοι καὶ συνθαπτόμενοι καὶ συνανιστάμενοι”. Εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον εἶναι πλέον ἀνοικτὴ ἢ ὁδὸς τῆς κατὰ χάριν Θεώσεως. “Ὅλοι εἴμεθα “Θεοῦ χωρητικοί”. “Οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἑλλήν,

οὐκ ἐν δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θῆλυ πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἔστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ”.

Δυστυχῶς, τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Χριστουγέννων κηρύσσεται καὶ πάλιν εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἡχρεὶ ἢ κλαγγὴ τῶν ὄπλων, ὅπου ἀσκεῖται ἀπρόκλητος βία εἰς βάρος ἀτόμων καὶ λαῶν, ὅπου κυριαρχεῖ ἀνισότης καὶ κοινωνικὴ ἀδικία. Ἀφόρητος εἶναι ἡ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τὰ ἀναρίθμητα παιδία, θύματα πολεμικῶν συγκρούσεων, ἐκρύθμων καταστάσεων, ποικιλιώνων ἐκμεταλλεύσεων, διωγμῶν καὶ διακρίσεων, πείνης, πενίας καὶ ἐπωδύνων στερήσεων.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν, μετὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερωνύμου, νὰ διαπιστώσωμεν ἰδίῳις ὁμμασιν ἐν Λέσβῳ τὰς περιπετείας τῶν προσφύγων καὶ τῶν μεταναστῶν καὶ ἰδίως τὰ ὀξέα προβλήματα τῶν ταλαιπωρημένων παιδίων, τῶν ἀθῶν καὶ ἀνυπερασπίστων θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν φυλετικῶν καὶ θρησκευτικῶν διακρίσεων καὶ τῆς ἀδικίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀυξάνει συνεχῶς.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ νηπιάσαντος δι’ ἡμᾶς Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ παιδίου Χριστοῦ, τὸν ἀφανισμόν τοῦ ὁποίου ζητεῖ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία συμφώνως πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον, εἶναι ὑπόμνησις καὶ κλήσις νὰ μεριμνήσωμεν διὰ τὰ παιδία, νὰ προστατεύσωμεν τὰ εὐάλωτα αὐτὰ θύματα καὶ νὰ σεβασθῶμεν τὴν ἱερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Τὰ παιδία καὶ αἱ εὐαίσθητοι ψυχαὶ τῶν ἀπειλοῦνται βεβαίως καὶ εἰς τὰς χώρας τοῦ ἀνεπτυγμένου οἰκονομικῶς καὶ σταθερωτέρου πολιτικῶς

κόσμου, ἀπὸ τὴν μεγάλην κρίσιν τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας, ἀπὸ ποικιλομόρφους παρεμβάσεις καὶ τὴν ἀσκησιν σωματικῆς καὶ ψυχικῆς βίας. Ἀλλοιώνεται ἡ παιδικὴ ψυχὴ ἐκ τῆς καταλυτικῆς ἐπιρροῆς τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων καὶ ἰδίως τῆς τηλεοράσεως καὶ τοῦ διαδικτύου εἰς τὴν ζωὴν των καὶ ἀπὸ τὴν ριζικὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐπικοινωνιακοῦ περιβάλλοντος. Ὁ ἄκρατος οικονομισμὸς τὰ μετατρέπει ἐνωρὶς εἰς καταναλωτὰς καὶ ὁ εὐδαιμονισμὸς ἐξαφανίζει ταχύτατα τὴν παιδικὴν ἀθωότητα.

Ἐν ὄψει τῶν κινδύνων αὐτῶν ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπευθυνθεῖσα “μετ’ ἰδιαίτερας ἀγάπης καὶ στοργῆς” πρὸς τὰ παιδιά καὶ τοὺς νέους, ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῆς τὰ ἑξῆς: “Μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τῶν ἀλληλοαναιρουμένων ὀρισμῶν τῆς ταυτότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἡ ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία προβάλλει τὰ Κυριακὰ λόγια, “ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν” καὶ τὸ “ὅς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν”, ὡς καὶ ὅσα ἀναφέρει ὁ Σωτῆρ ἡμῶν δι’ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι “κωλύουν” τὰ παιδιά νὰ Τὸν πλησιάσουν καὶ δι’ ὅσους τὰ “σκανδαλίζουν”.

Τὸ μυστήριον τῶν Χριστουγέννων συμπυκνῶνται εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κοντακίου τῆς ἐορτῆς “Δι’ ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός”. Ὁ Θεὸς Λόγος ὡς παιδίον καὶ τὸ παιδίον ὡς Θεὸς ἀποκαλύπτεται εἰς ἀνθρώπους μετ’ ἀκαθάρτην καρδίαν καὶ μετ’ ἀπλότητα τοῦ παιδίου. Τὰ παιδιά κατανοοῦν ἀληθείας, τὰς ὁποίας “οἱ σοφοὶ καὶ οἱ συνετοὶ” ἀδυνατοῦν νὰ προσεγγίσουν. “Ἀπὸ παιδιὰ καὶ μόνον φτιάχνεις Ἱεροσόλυμα”, σημειώνει ὁ Ἐλύτης εἰς τὸ “Ἐκ τοῦ πλησίον”.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀπευθύνομεν ἔκκλησιν πρὸς πάντας, νὰ σέβωνται τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἰερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ἐνώπιον τῆς παγκοσμίου προσφυγικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία θίγει κατ’ ἐξοχὴν τὰ δικαιώματα

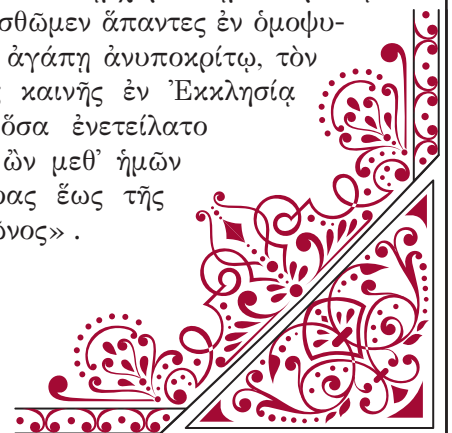
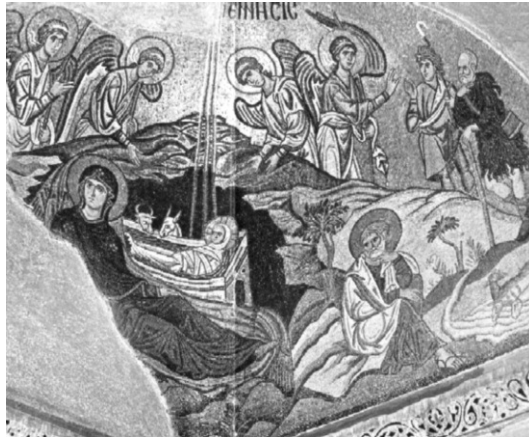
τῶν παιδίων, ἐνώπιον τῆς μάστιγος τῆς παιδικῆς θνησιμότητος, τῆς πείνης, τῆς παιδικῆς ἐργασίας, τῶν σωματικῶν κακώσεων καὶ τῆς ψυχολογικῆς βίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κινδύνων ἀλλοιώσεως τῆς παιδικῆς ψυχῆς λόγῳ τῆς ἀνεξελέγκτου ἐκθέσεως των εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν συγχρόνων ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐπικοινωνίας καὶ τῆς καθυποτάξεως αὐτῶν εἰς τὸν καταναλωτισμὸν, ἀνακηρύσσομεν τὸ 2017 Ἔτος προστασίας τῆς ἰερότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καλοῦντες πάντας νὰ ἀναγνωρίζουν καὶ νὰ σέβωνται τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῶν παιδίων.

Ὅπως τονίζεται εἰς ἕτερον σπουδαῖον κείμενον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, μετ’ ὅσον τὸν λόγον αὐτῆς, δὲν ἀποβλέπει πρωτίστως «εἰς τὸ νὰ κρίνῃ καὶ νὰ καταδικάσῃ τὸν κόσμον», ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν ὡς ὁδηγὸν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐλπίδα καὶ βεβαιότητα ὅτι τὸ κακόν, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν, δὲν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ νὰ κατευθύνῃ τὴν πορείαν της».

Προσκυνοῦντες ἐν ταπεινώσει καὶ κατανώξει τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ὅστις ἐπεσκέφατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους, καὶ ἀνυμνοῦντες ἄσμασιν ἐνθέοις τὸ μέγεθος τῆς περὶ ἡμᾶς θείας Οἰκονομίας, κλίνοντες τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς βρεφοκρατοῦσης Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀπευθύνομεν ἐκ τοῦ ἀκοιμήτου Φαναρίου τὸν ἐόρτιον χαιρετισμὸν «Χριστὸς γεννᾶται· δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν· ἀπαντήσατε» πρὸς τὰ μακρὰν καὶ τὰ ἐγγὺς τέκνα τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας καὶ ἀποστέλλομεν πρὸς αὐτὰ τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογία.

«Ἐνδυναμούμενοι ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», ἅς ἀγωνισθῶμεν ἅπαντες ἐν ὁμοφυχία, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς καινῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ ζωῆς, τηροῦντες ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν ὁ Κύριος, ὁ ὢν μετ’ ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος».

Χριστούγεννα βις
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΠΑΥΛΟΣ

ΕΛΕΨ ΘΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ & ΚΟΖΑΝΗΣ

*Πρός τόν εὐσεβῆ κλῆρο, τοὺς ἐντιμωτάτους ἄρχοντες
καί τόν εὐλαβῆ καί θεοφρούρητον λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.*

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΠΙ Τῆ ΕΩΡΤῆ ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Χριστούγεννα, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί! Πῶς ἐρμηνεύονται ἢ μέ ποιες συμπεριφορές προσλαμβάνονται ἢ ἐορτάζονται ἀπό τόν ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς;

Εἶναι μήπως ἕνα γεγονός ἱστορικό, ὅπως ἄλλα γεγονότα στό διάβα τῆς παγκόσμιας ἱστορίας; Εἶναι τῆς ἐπιστήμης, τεχνικῆς, ἰατρικῆς, φιλοσοφίας κ.λ.π ἐφεύρημα ἢ εὐεργετικόν διά τόν ἄνθρωπον, ὥστε νά συνεγείρη τά πλήθη τῶν ἀνθρώπων ἀπό περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης μέ ἐκδηλώσεις ἐορταστικές;

Τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά, ἀγαπητοί μου Χριστιανοί!

Τά Χριστούγεννα δέν εἶναι οὔτε τά ρεβεγιόν, δηλαδή τά πλούσια τραπέζια τῶν ὀλίγων, πού μέ τόν ἰδρώτα τοῦ πτωχοῦ, τοῦ ἐργάτη, τοῦ φορολογούμενου πλουτίζουν ἀνήθικα, οὔτε οἱ ὑπερβολικοί στολισμοί, πού καταντοῦν αὐτοσκοπός χωρίς περιεχόμενο ἐσωτερικῆς, καρδιακῆς ἢ πνευματικῆς διαστάσεως καί δέν ξεκουράζουν τόν καθημερινῶς βασανιζόμενον ἀπό τά προβλήματα ἐπιβιώσεως ἄνθρωπον γιά νά βρῆ ἡρεμία, γαλήνη, ἀσφάλεια καί εἰρήνη. Χοροί καί διασκεδάσεις, στολισμοί καί φωτισμοί, σπατάλη παροχῶν καί δώρων, πληθώρα εὐχῶν καί μνημάτων ἄνευ περιεχομένου, ἐλπίδας καί θυσιαστικῆς ἀγάπης δέν εἶναι Χριστούγεννα!

Και θά διερωτηθῆτε, λοιπόν: τότε, τί σημαίνει Χριστούγεννα;

Τό λέγει ἡ ἴδια ἡ λέξις: Η ΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος! Ὁ Λόγος, ὁ ὁποῖος δημιούργησε τήν γῆν καί πάντα τά ἐν αὐτῇ καί ὡς κορωνίδα καί κυβερνήτη αὐτῆς τῆς ἀλόγου κτίσεως τόν ἄνθρωπον, ἐνανθρωπίζεται, λαμβάνει φύσιν καί σάρκα ἀνθρώπου «μορφῆν δούλου

λαβόν», γίνεται ὅμοιος μέ τόν ἄνθρωπον παρεκτός τῆς ἁμαρτίας, μέ σκοπόν νά σώσῃ τόν ἄνθρωπον ἐξ αἰτίας τῆς ἀνυπακοῆς καί τῆς πώσεως αὐτοῦ καί νά τόν ἐλευθερώσῃ ἀπό τά δεσμά τοῦ διαβόλου καί τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ Χριστός ἔρχεται στόν κόσμο ἀπρόσκλητος: «αὐτεπάγγελτος ἦλθε» ψάλλομεν στούς χαιρετισμούς τῆς Παναγίας μας, ἀπό ἀγάπη γιά τό πλάσμα Του, τήν εἰκόνα Του, τό ἐμφύσημά Του ἔρχεται καί θυσιάζεται γι' αὐτό, ἀνεβαίνει ὡς κακούργος στόν Σταυρό. Ἐκεῖ σχίζει τό χειρόγραφον τῆς ἁμαρτίας καί ἡ ἀγάπη Του παίρνει ἄλλη διάσταση. Δέν εἶναι πιά ἀγάπη λόγων, συναισθηματική ἢ τί ἄλλο, ἀλλά θυσιαστική!

Αὐτό τό νόημα ἔχουν τά Χριστούγεννα! Γεννᾶται ὁ Χριστός, γίνεται ἄνθρωπος χάριν τοῦ ἀνθρώπου, θυσιάζεται ἀπό ἀνυπέβλητη ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο. «*Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τόν υἱόν αὐτοῦ τόν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεός εἰς τόν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ...*» (Ἰω. Α' 4, 9-10), σημειώνει ἡ Ἁγία Γραφή.

Δέν εἶναι τά Χριστούγεννα ἀπλά ἕνα γεγονός τῆς ἀνθρωπίνης συμπεριφορᾶς καί δραστηριότητος! ΟΧΙ, εἶναι ΤΟ γεγονός! Γι' αὐτό εἶναι ἀνυπέβλητον καί διαχρονικόν! Ὅσο καί ἄν προσπαθοῦν οἱ ἄνθρωποι τῆς ὕλης, τά ὄργανα τοῦ διαβόλου καί τῆς ἁμαρτίας μέ κάθε τρόπο νά τό ἐξαφανίσουν, νά τό ξεπεράσουν! Τά Χριστούγεννα θά μένουν γιά τοὺς ὀλίγους, πού ἀγαποῦν θυσιαστικά τόν Χριστόν καί τόν συνάνθρωπό τους. Εἶναι ἡ ὄντως χαρά, ἡ ὄντως εἰρήνη, ἡ ὄντως καταλλαγή τοῦ ἀνθρώπου. Τά Χριστούγεννα εἶναι τό ὄντως ΦΩΣ καί ὄχι τά λαμπιόνια, ὄχι ἡ σπατάλη εἰς βάρος τοῦ ἄλλου, πού εἶναι ὁ ἀδελφός μου!

Βιώνουν τὰ Χριστούγεννα μόνο ὅσοι ζοῦν τὸν Χριστὸ ἐν ἑξομολογήσει καὶ μετανοίᾳ, ὅσοι συμμετέχουν στὸ ποτήριο τῆς Ζωῆς καὶ σωτηρίας, ὅσοι ἐσθίουν καὶ πίνουν σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ «κεκαθαρμένους διάνοιες, καρδιές συντετριμμένες καὶ τεταπεινωμένες».

Σέ ὄλους αὐτοὺς ἀπευθύνεται κάθε χρόνο ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία μας σ' αὐτὴν τὴν πανεπίσημη ἡμέρα, γιὰ νὰ θυμηθοῦν τὴν Θράκη μας, τὴν ξεχασμένη ἀπὸ τὸ κέντρον τῶν ἀποφάσεων, ἡ ὁποία, λόγῳ τῆς ὑπογεννητικότητας τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν ἐν ἀντιθέσει μέ τὴν πολυτεκνία τῶν μουσουλμάνων Ἑλλήνων, κινδυνεύει νὰ καταστῇ μουσουλμανική, ὅπως ἐπιθυμεῖ ἡ γείτονα χώρα Τουρκία. Θὰ τὸ ἐπιτρέψομεν; **Μὴ γένοιτο!**

Στὸ δίσκο, λοιπόν, πού θὰ περιαχθῇ, συμπεριφερθῆτε καὶ ἀνταποκριθῆτε ὡς Ἑλληνες Χριστιανοὶ καὶ ἐνισχύσητε τὸ τρίτο παιδί τῶν νέων ζευγαριῶν τῆς Θράκης μας.

Ὡς πατέρας σας πνευματικὸς σᾶς εὐχαριστῶ καὶ σᾶς εὐχομαι εὐλογημένα Χριστούγεννα, μέ ἀγάπη Χριστοῦ καὶ θυσιαστικὴ ἀγάπη.

Χαίρετε, ἀδέλφια καὶ παιδιά μου ἀγαπημένα.

Ὁ Ἐπίσκοπος καὶ Μητροπολίτης σας

† Ο ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ

Κάποια φορὰ τὴν ὥρα πού ὁ ἅγιος Ἀντώνιος προσευχόταν στὸ κελί του, ἄκουσε μία φωνὴ πού τοῦ ἔλεγε: «Ἀντώνιε, δὲν ἔφθασες ἀκόμη στὸ μέτρο τοῦ τάδε τσαγκάρη πού ζεῖ στὴν Ἀλεξάνδρεια». Σηκώθηκε τὸ πρωί, πῆρε τὸ βαϊτικὸ ραβδί του καὶ πῆγε νὰ τὸν βρεῖ. Ἐφθασε σὲ κείνο τὸ μέρος καὶ μπῆκε στὸ ἐργαστήριό του. Ἐκεῖνος ὅταν τὸν εἶδε ταράχτηκε. Τοῦ λέει λοιπὸν ὁ Γέροντας: «Μίλησέ μου γιὰ τὶς πράξεις σου». Ὁ τσαγκάρης εἶπε: «Δὲν ξέρω νὰ ἔχω κάνει ποτὲ κάτι καλὸ, παρὰ μόνο, μόλις σηκωθῶ τὸ πρωὶ νὰ καθίσω στὸ ἐργόχειρό μου, λέω ὅτι ὀλόκληρη ἡ πόλη αὐτή, ἀπὸ τὸν πιὸ μικρὸ μέχρι τὸν πιὸ μεγάλο, μπαίνουν στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ γιὰ τὶς ἐνάρετες πράξεις τους καὶ ὅτι μόνο ἐγὼ κληρονομῶ τὴν κόλαση γιὰ τὶς ἀμαρτίες μου. Τὸ βράδυ πάλι λέω τὰ ἴδια λόγια, πρὶν κοιμηθῶ». Τ' ἄκουσε αὐτὰ ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος καὶ εἶπε: «Ἀληθινά, σὰν καλὸς χρυσοχόος, ἐνῶ κάθεσαι στὸ σπίτι, ἀναπνευστικὰ κληρονόμησες τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ἐγὼ ὅλο μου τὸν χρόνο τὸν περνῶ στὴν ἔρημο, ὅμως, καθὼς δὲν ἔχω διάκριση, δὲν σὲ ἔφθασα».

ΑΠΟ ΤΟ
ΣΥΝΑΞΑΡΙ¹

Ἡ ἅγια Λουκία

Παράδειγμα γυναικείας εὐψυχίας εἶναι ἡ ἅγια Λουκία, τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία σήμερα (13 Δεκεμβρίου) ἐορτάζει τὴ μνήμη. Ὁ διάλογος μεταξὺ τῆς Μάρτυρος καὶ τοῦ διοικητοῦ, πού διέταξε τὴ σύλληψη καὶ τὸ βασανισμό της, θυμίζει τὰ λόγια τοῦ ἀποστόλου Πέτρου πρὸς τοὺς ἄρχοντας τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ. «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις», ἔλεγε ὁ Ἀπόστολος· καὶ ἡ Ἄγια, ὅταν τὴν παρακινουῦσαν νὰ θυσιάσει στὰ εἰδῶλα καὶ τὴν φοβέριζαν μέ βασανισμό, ἀπαντοῦσε στὸ διοικητὴ: «Σὺ ἐκτελεῖς τοὺς νόμους τοῦ βασιλέως σου κι ἐγὼ τηρῶ τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου μου. Σὺ φοβεῖσαι τὸν ἀφέντη σου κι ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ Χριστὸ μου». Τέτοιες ἀπαντήσεις δὲν δίνονται εὐκόλα καὶ μάλιστα ἀπὸ μιά νεαρὴ γυναίκα, ἂν δὲν αἰσθάνεται μέσα της τὴν δύναμη τῆς πίστεως. Εἶν' ἓνας ὑψιστος βαθμὸς ἠθικῆς τελειώσεως, στὸν ὁποῖο δὲν φθάνουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, παρὰ μόνον ὅσοι, χάριν τοῦ Χριστοῦ, «ξίφει τελειοῦνται».

* Ἐπισκόπου, Διονυσίου Λ. Ψαριανοῦ, Μικρὸς Συναξαριστής.

ΠΑΥΛΟΣ

ΕΛΕΨ ΘΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ & ΚΟΖΑΝΗΣ

*Πρός τόν εὐσεβῆ κληῖρο, τούς ἐντιμωτάτους ἄρχοντες
καί τόν εὐλαβῆ λαό τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.*

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, φιλόχριστε καί φιλάγμε λαέ τοῦ Θεοῦ.

Καθώς πλησιάζει τό νέον ἔτος πομποδῶς θά ἀναγνωσθοῦν μηνύματα τῶν κρατούντων τῆς χώρας μας, ἀλλά καί ἄλλων χωρῶν τῆς γῆς, ἰσχυρῶν καί μή, γιά τό νέον ἔτος, μέ εὐχές καί ἀπολογισμούς, μέ προοπτικές καί παραινέσεις γιά εἰρήνη, φιλία, ἀδελφοσύνη, καταλλαγή καί πολλά ἄλλα, σέ μιά ἐποχή πού ὄλος ὁ κόσμος εἶναι ἀνάστατος ἀπό τήν οικονομική κρίση, ἀπό πολέμους καί ἐμφύλιες συρράξεις, ἀπό κύματα ἀθῶων προσφύγων καί μεταναστῶν, ἀπό τρομοκρατία, ἀναρχία, κλοπές, ληστείες, ἀπαγωγές καί ὅ,τι ἄλλο σπέρνει στόν ἄνθρωπο ὁ ἀρχηγός τῆς ἀνταρσίας διάβολος. Καί βέβαια μέσα σ' ὅλα αὐτά ὑπάρχουν τά συμφέροντα τῶν ἀδίστακτων τοῦ ἀθέμιτου πλουτισμοῦ καί τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, οἱ ὁποῖοι παλεύουν νά ἔχουν τήν ἐπιβολήν καί ἐπικράτησιν ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς.

Καί γεννᾶται τό ἐρώτημα:

πρός τί οἱ παντοειδεῖς εὐχές περί εἰρήνης καί εὐσταθείας τοῦ κόσμου; Δυστυχῶς, ὅλες αὐτές οἱ εὐχές καθίστανται ἄνευ οὐσίας καί περιεχομένου, εὐχές κενές καί διάτρητες διά τά ἀξιωματά τους, τίς θέσεις τους καί τίς ὑποχρεώσεις τους. Καί ὅμως, τίς ἀπευθύνουν γιατί ἔχουν ὀπαδούς καί χειροκροτητάς, ἀνεγκέφαλους ἀνθρωπολάτραις, ἔχουν τούς ὄχλους καί τήν μᾶζαν, ἔχουν τούς ἰδεολήπτας τῆς ἐκκοσμικεύσεως, φλυαροῦντας καί φιλοσοφοῦντας.

Εὐχές, λοιπόν, χωρίς νόημα, χωρίς ἄρτυμα οὐσιαστικόν, χωρίς ν' ἀγιάξῃ τόν ἔσω ἄνθρωπον, δηλαδή τήν δεύτερη φύση τοῦ ἀνθρώπου, τήν θεοειδή, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα Θεοῦ. Γνωρίζει ὅμως τήν καταγωγή του καί τόν προορισμό του; Δέν θέλησε καί οὔτε θέλει νά προσεγγίσῃ τήν ἀλήθεια, ἦτοι τόν Χριστόν, ὁ Ὅποιος εἶναι τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ χρόνου κυρίαρχος· «καί ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ σαββάτου» (Λκ. 6,5). Χωρίς Χριστόν εἶναι ἀδύ-

νατον νά ὑπάρξῃ εὐτυχία, εἰρήνη, δικαιοσύνη, τιμιότητα, ἀνθρωπιά καί φιλότιμο.

Πῶς ὑποδεχόμαστε, λοιπόν, τό νέο χρόνο; Μέ τί συμπεριφορές καί ἐκδηλώσεις; Εἶναι σύννομες καί σύμφωνες μέ τόν νόμο τοῦ Θεοῦ; Προσερχόμαστε στούς Ἱερούς Ναούς μας, συμμετέχουμε στό ποτήριον τῆς ζωῆς καί τῆς σωτηρίας; Γινόμαστε ἕνα μέ τόν Χριστό διά τοῦ σώματος καί αἱματός Του; Διότι μόνον ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἐξανθρωπίζεται, εἰρηνεῦει καί εἰρηνοποιεῖ, φιλανθρωπεῖ, καταλλάσσεται μέ τόν ἑαυτόν καί τόν συνάνθρωπόν του. Ὅλες οἱ ἄλλες συμπεριφορές καί ἐκδηλώσεις, χαρτοπαίγνια, χοροί, διασκεδάσεις εἶναι ἐφευρήματα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀνταρσίας καί τῆς ἀποστασίας, τοῦ διαβόλου.

Ἀδελφοί μου καί τέκνα μου ἀγαπητά, ὅσο καί ἂν πολεμᾶται ὁ Χριστός ἢ ἐπί γῆς Ἐκκλησία μένει καί θά μένει στόν αἰῶνα. Μείνατε κοντά Του καί μή φοβῆσθε. «Ἐπίσταντε ἐπί Κύριον» (Ψαλμ. 4) καί «εἰ Θεός μεθ' ἡμῶν οὐδεὶς καθ' ἡμῶν».

**ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΕΠΙ Τῶ ΝΕῶ 2017**

Οἱ ἄνθρωποι καί τὰ ἐργαλεῖα τοῦ διαβόλου πρὸς καιρόν ἔχουν παρουσία. «Τό ψέμα ἔχει κοντά ποδάρια», λέγει ὁ λαός μας. Ὁ Χριστός μένει, ὅσο κι ἂν ὑβρίζεται, δίδωκεται, συκοφαντεῖται καί βλασφημεῖται! Ὁ Σταυρός Του μένει καί ἡ Ἀνάστασίς Του. Ἀκουμπήσατε τόν Σταυρόν Του καί μή φοβῆσθε.

Εὐχομαι καί προσεύχομαι ὡς πνευματικός σας πατέρας κατὰ τό νέον ἔτος 2017 νά ἔχητε πορείαν καί παρουσίαν σταυραναστάσιμον, διότι αὐτά τὰ δύο πλημμυρίζουν χαράν, εὐλογίαν καί πνευματικὴν εὐτυχίαν. Αὐτὰ τὰ δύο νά πλημμυρίζουν τίς καρδιές σας, τὰ σπίτια καί τίς ἐργασίες σας.

Καλή Χροιά μέ Χριστόν, Σταυρόν καί Ἀνάστασιν!

Μετά τῆς ἐν Κυρίῳ
ἀγάπης καί εὐχῶν
Ὁ Ἐπίσκοπος
καί Μητροπολίτης σας

† Ο ΣΕΡΒΙΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΠΑΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΥΣΤΕΡΗΜΑ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑ

Δωρεές πρὸς τὸ Τιάλειον Ἐκκλησιαστικὸν Γηροκομεῖον Κοζάνης «Ἅγιος Παντελεήμων», εἴτε χρηματικές, εἴτε σέ εἶδη καί γεύματα, προσέφεραν εὐγενῶς:

♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Τριάδος Δρεπάνου 1000 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Κυριακῆς Σερβίων 700 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Δ.Δ. Ἁγίου Δημητρίου 600 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Κοζάνης 600 € ♦ Ἰ. Ν. Τιμίου Προδρόμου Λευκοπηγῆς 400 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Μικροβάλτου 400 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Ἀθανασίου Τρανοβάλτου 400 € ♦ Ἰ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Βατεροῦ 400 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Λευκόβρυσης 400 € ♦ Ἰ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Νέας Χαραυγῆς 400 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου Καρυδίτσας 400 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγίων Κων/νου καί Ἑλένης Μαυροδενδρίου 400 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Λιβαδεροῦ 400 € ♦ Ἰ. Ν. Γεννεσίου τῆς Θεοτόκου Πετρανῶν 300 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Διονυσίου Βελβενδοῦ 250 €.

- Ἰ. Ν. Ἀγ. Διονυσίου Βελβεντοῦ 250 €. ♦ Κατηχητικά Ἰ. Ν. Ἀγίων Κων/νου καί Ἑλένης Κοζάνης 215 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Πολυμύλου (Εξωκκλήσιο Ἁγίας Παρασκευῆς Βερμίου) 210 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Γουλῶν 200 € ♦ Ἰ. Ν. Παναγίας Βλαχερνῶν Τετραλόφου 200 € ♦ Ἰ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλάτης 200 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγίων Κων/νου καί Ἑλένης Καπνοχωρίου 200 € ♦ Ἰ. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Βαθυλάκκου 270 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Πολυμύλου 150 € ♦ Ἰ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Καταφυγίου 150 € ♦ Ἰ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου Μεταξά 100 € ♦ Ἰ. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Βαθυλάκκου 100 € ἀπό παράσταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παύλου γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου ♦ Ἰ. Ν. Τιμίου Προδρόμου Πτελέας 100 € εἰς μνήμην τοῦ μακαριστοῦ π. Ἰωάννη Χρήστου ♦ Χαρίσιος Γρίβας δωρεὰ 500 € εἰς μνήμην ἀγαπημένων γονέων, συζύγου καί συγγενῶν ♦ Ἡ Οἶκ. Ζήνωνος-Κρίτωνα καί Λιλῆς Βαβίτσα καθὼς καί τὰ παιδιά τους Ἀχιλλέας καί Ἰωάννης Βαβίτσας κατέθεσαν τό ποσό τῶν 400 € εἰς μνήμην τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καί θείου Γεωργίου Ἀχιλλ. Βαβίτσα, πλοιάρχου τοῦ Ε.Ν. ♦ Ἡ Διεύθυνση καί τό Προσωπικὸ τοῦ ΚΥΤ Καρδιάς δωρεὰ ποσοῦ 310 € γιὰ τίς ἀνάγκες τῶν τροφίμων τοῦ Γηροκομείου ♦ Ἰωάννης Δημουδιᾶς δωρεὰ 250 € ἀντὶ στεφάνου εἰς μνήμην τῆς ἀδερφῆς του Βικτωρίας Δελιαλῆ ♦ Στὴ μνήμην τῆς ἀξιαγάπητης καί ἀξέχαστης συμμαθήτριας καί φίλης Ἀναστασίας Διαμαντίδου προσέφεραν τό ποσό τῶν 230 € οἱ: Στύλλας Ν., Τζώνος Θ., Κουρούς Δ., Τζουβαλέκης Σ., Παπαδέλης Θ., Ματσαρίδης Χ., Χριστοδούλου Χρ., Μαλεζᾶς Γ., Σύκος Σ., Σουλταμπάνογλου Ε., Δουγαλή Μ., Παπαχρήστου Α., Μπελούκμπαση-Χριστοδούλου Ν., Γκριμπα Α., Μόσχου Α. ♦ Ἡλίας Παπαδόπουλος δωρεὰ 200 € γιὰ γεύματα γερόντων εἰς μνήμην τῆς μητέρας του Μαρίας Παπαδοπούλου γιὰ τό ἐτήσιο μνημόσυνο ♦ Δημήτριος καί Θεοδώρα Δρίζη 200 € ♦ Ἀλεξάνδρα Διάφα 200 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην τῶν γονέων της ♦ Ἀδελφοί Ματιάκη (Γεώργιος, Καίτη καί Γεωργία) δωρεὰ 150 € εἰς μνήμην Γεωργίου Βαβίτσα. -Σταυρούλα Σαλβαρά 150 € εἰς μνήμην πατρός Διογένη Χατζησαββίδη γιὰ τό 3χρονο μνημόσυνο ♦ Ἰωάννης Τσινίδης καί Συμέλα Γαβρίδου 150 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην τῆς γιαγιά τους Παρθένας Κοκκινίδου. -Θεολογία Στόικου καί τὰ Τέκνα 150 € γιὰ γεῦμα γερόντων τὴν 6/12/16 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου καί πατρός Νικολάου. -Ἄννα Πάλιου καί ἡ Οἰκογένειά της δωρεὰ 150 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην τῆς ἀδελφῆς της Ἀναστασίας Διαμαντίδου-Nelkel ♦ Γεώργιος Θρ. Τζέλλος δωρεὰ 150 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην τῆς θείας του Βαίτσας Α. Τζέλλου ♦ Τσορμπατζηκωστή γιὰ τό ἐτήσιο μνημόσυνο. ♦ Ο Σύλλογος Καθηγητῶν

5ου Γυμνασίου Κοζάνης για τις άγιες ημέρες τῶν Χριστουγέννων δωρεά 130 € στή μνήμην τοῦ Χάρη Κοντοῦ ♦ Ο Ζήσης Πιτσέλης τοῦ Στεργίου κατέθεσε τό ποσό τῶν 100 € εἰς μνήμην τοῦ ἀγαπητοῦ ἐξαδέλφου Γεωργίου Ἀχιλλ. Βαβίτσα, πλοιάρχου τοῦ Ε.Ν. ♦ Ἱερεὺς Ἡλίας Κοντός καὶ πρεσβυτέρα Καλλιόπη Κοντοῦ 100 € εἰς μνήμην γονέων καὶ ἀδελφῶν ♦ Ἱερεὺς π. Στέφανος Γκριτζέλης 100 € εἰς μνήμην τῆς πρεσβυτέρας Πολυξένης Γκριτζέλη. -Σύλλογος Σαμαριναίων Κοζάνης 100 €. -Ἐλένη Μούρτζου 100 € εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς Κωνσταντίνου ♦ Κρίτων Βαβίτσα 100 € εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γεωργίου Βαβίτσα καὶ τῆς κουνιάδας τοῦ Ντίνας Ματιάκη ♦ Οἰκ. Στέργιου Δελιαλή 100 € εἰς μνήμην τῆς ἀγαπημένης τους θείας Ἐριφύλης Κοεμτζοπούλου ♦ Θωμάς Χασάπης 100 € εἰς μνήμην τοῦ ἀνηψιοῦ τοῦ Δημητρίου Χασάπη ♦ Χρῆστος Πάσχος 100 € γιὰ γεῦμα γερόντων εἰς μνήμην τοῦ πατέρα τοῦ Ἀθανασίου Πάσχου ♦ Σύνδεσμος Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν Νομοῦ Κοζάνης δωρεά 100 € ἀντί στεφάνου στή μνήμην τοῦ Χριστόδουλου Κουτσούλα διατελέσαντος Προέδρου τοῦ Συνδέσμου ♦ Χριστόφορος Ε. Χριστοφορίδης 100 € εἰς μνήμην τῆς ψυχῆς τῆς θείας Παρθένας Χριστοφορίδου ♦ Ἰωάννης Κούσης 100 € εἰς μνήμην τῆς ψυχῆς τῆς θείας Παρθένας Χριστοφορίδου ♦ Βαρβάρα Πολ. Χριστοφορίδου 100 € εἰς μνήμην τῆς ψυχῆς τῆς θείας Παρθένας Χριστοφορίδου ♦ Ἀναστάσιος Χριστοφορίδης τοῦ Χρήστου 100 € εἰς μνήμην τῆς ψυχῆς τῆς θείας Παρθένας Χριστοφορίδου ♦ Ἰωάννης Χριστοφορίδης τοῦ Εὐσταθίου 100 € εἰς μνήμην τῆς ψυχῆς τῆς θείας Παρθένας Χριστοφορίδου. -Πόπη Ζυμπά καὶ κά Μαριάννα Βασιλείου δωρεά 100 € γιὰ γεῦμα γερόντων τὴν 10/7/16 εἰς μνήμην τῆς μητέρας τους Ὀλυμπίας γιὰ τό 40ημερο μνημόσυνο ♦ Οἰκ. Ἀργυρίου Φτάκα 100 € εἰς μνήμην τῆς θείας τους Ἀναστασίας Τζιλίνη ♦ Οἰκογένειες Λαζάρου καὶ Νικολάου Βάρκα καὶ Οἰκ. Εὐαγγέλου Κουτσιούκη 100 € εἰς μνήμην Ἄννας Μαργαρίτη ♦ Ἀλέξιος Κόμπος 100 € εἰς μνήμην τοῦ πολυαγαπημένου πατέρα Δημητρίου Κόμπου γιὰ τὴν συμπλήρωση 1 ἔτους ἀπὸ τὴν κοίμησή του ♦ Κική Κράλλια καὶ τὰ παιδιά τῆς δωρεά 100 € εἰς μνήμην τῆς πολυαγαπημένης ἀδελφῆς καὶ θείας Καίτης Παπαμιχαήλ ♦ Στέργιος Δελιαλῆς 70 € εἰς μνήμην τοῦ φίλου τοῦ Γιάννη Κιάνα ♦ Η Οἰκ. Ξενοφώντος καὶ Σταματίας Βαλάνου κατέθεσε τό ποσό τῶν 50 € εἰς μνήμην τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ Γεωργίου Ἀχιλλ. Βαβίτσα, πλοιάρχου τοῦ Ε.Ν. -Ἀναστάσιος Ἀμπατζόγλου 50 € εἰς μνήμην τῆς μητέρας τοῦ Ἄννης ♦ Ἄννα Πατσούρη 50 € εἰς μνήμην τῶν γονέων τῆς ♦ Ἰωάννα Τανίδου 50 € εἰς μνήμην τῆς κουνιάδας τῆς Μαρίκας ♦ Οἰκ. Θεμιστοκλέους Δουζένη 50 € εἰς μνήμην τῶν γονέων τους καὶ Νικολάου (Λάκη) Τσιώρα. -Ἀλέξανδρος Σακελάριος 50 € εἰς μνήμην τῶν γονέων τοῦ Ἄντωνιου ἱερομονάχου καὶ Εὐαγγελίας πρεσβυτέρας ♦ Ἡλίας Βλαχόπουλος πρῶην Βουλευτῆς ΠΑΣΟΚ Ν.Κοζάνης δωρεά 50 € εἰς μνήμην ἀγαπητοῦ φίλου καὶ συντρόφου Πλούταρχου Λεβαντάκη ♦ Εὐάγγελος Γκατζιούφας 50 € εἰς μνήμην Ζ. Γκατζιούφα καὶ Πάσχου Λαμπρόπουλου ♦ Ἀναστασία Μαλούτα 20 € ♦ Οἰκ. Ὀλγας καὶ Λάκη Πα-

παδέλη προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τῆς μητρός καὶ γιαιγιάς Ἐλισάβετ Φαρμάκη γιὰ τὴν συμπλήρωση ὀκτώμηνου ἀπὸ τό θάνατό τῆς ♦ Οἱ οἰκογένειες Νέστορα Κολοβοῦ, Χρήστου Κολοβοῦ καὶ ἡ κυρία Πηνελόπη Κολοβοῦ, προσφέρουν γεῦμα στή μνήμην τοῦ κουμπάρου τους Γεωργίου Γκατζόφλια ♦ Ἰωάννα Σιούλα καὶ τὰ παιδιά τῆς Ἀθανάσιος καὶ Παναγιώτα προσφορά γεύματος τὴν 30/9/16 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου καὶ πατέρα Γεωργίου Σιούλα ♦ Οἰκ. Γκουτζιομήτρου Λαζάρου προσφορά γεύματος τὴν 1/10/16 εἰς μνήμην τοῦ πατρός τοῦ Ἰωάννη Γκουτζιομήτρου ♦ Οἰκ. Ζήση Πίτση ἀντί στεφάνου προσφορά γεύματος εἰς μνήμην ἀδερφοῦ Ἀδάμου Πίτση ♦ Αἰμιλία καὶ Ἄννούλα Σακελλάρη ἀντί στεφάνου προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τοῦ ἐξαδέλφου τους Ἀδάμου Πίτση ♦ Ζήνων Καραμούζας προσφορά 2 γευμάτων ♦ Κασσιανή Παπαδημητρίου προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς ♦ Ἐλένη Νικολαΐδου προσφορά γεύματος εἰς μνήμην Παναγιώτου καὶ Ἐλισάβετ ♦ Βασιλική Σουμελίδου καὶ Βασιλική Ἀραβόπουλου προσφορά γεύματος εἰς μνήμην Πηνελόπης καὶ Ἀργύρη Κυρμιζή ♦ Ἰωάννης Μάστορας προσφορά γεύματος εἰς μνήμην τῆς ἀδερφῆς τοῦ Στυλιανῆς Δεληγιαννίδου ♦ Προσφορά γεύματος τὴν 21/7/16 εἰς μνήμην Αἰμιλίας Μπλιούρα ἀπὸ τίς Φίλες τῆς ♦ Οἰκ. Αἰκατερίνης Τζιάτζιου προσφορά γεύματος τὴν 23/7/16 εἰς μνήμην πατρός Βασιλείου ♦ Εὐρώπη Παπαδοπούλου προσφορά γεύματος τὴν 12/6/16 εἰς μνήμην τοῦ πατέρα τῆς Γρηγορίου. -Σταῦρος Καραντίσογλου καὶ Κων/νος Οὐγγιολίδης προσφορά γεύματος στοὺς γέροντες μέ ἀφορμὴ τὸν γάμο τῶν παιδιῶν τους ♦ Φιλόπτωχο Ταμεῖο Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βατεροῦ προσφορά τροφίμων ♦ Ἀθανάσιος Κουκουτάρης προσφορά διαφόρων προϊόντων τῆς ἐταιρίας ALFA ♦ Ἐργαζόμενοι Ὀρυχείου Νοτίου Πεδίου, Τομέας Διακίνησης Σκληρῶν Σχηματισμῶν προσφορά γάλακτος ♦ Ἄρτοποιεῖο «Ο Φοῦρνος μέ τὰ ξύλα» προσφορά ἀρτοσκευασμάτων ♦ Ἀφοί Βλιαγκόφτη προσφορά φρούτων καὶ λαχανικῶν ♦ Σύλλογος «Μακρυγιάννης» προσφορά 50 κιλά ρεβύφια καὶ 50 κιλά φακές ♦ Ἀφοί Σεμερτζίδη προσφορά 2 δοχεῖα τυρί εἰς μνήμην τῆς ἀδερφῆς τους Μαρίκας (40ημερο μνημόσυνο) ♦ Βασίλειος Ναθαναηλίδης προσφορά τυριοῦ. -Κων/νος Σεμερτζίδης προσφορά τυριοῦ εἰς μνήμην τῆς ἀδερφῆς τοῦ Μαρίκας Σεμερτζίδου ♦ Νικόλαος Στεφανίδης προσφορά τροφίμων εἰς μνήμην γονέων καὶ συγγενῶν ♦ Ἀντώνιος Μασούρας προσφορά τροφίμων εἰς μνήμην γονέων καὶ συγγενῶν ♦ Δ.Ε.Η.- Τομέας Προστασίας Περιβάλλοντος προσφορά μήλων ♦ Ἐλένη Στεφανίδου προσφορά κοτόπουλων εἰς μνήμην προσφιλῶν συγγενῶν ♦ Ἀπόστολος Τράντης προσφορά τροφίμων (ρῦζι καὶ ὄσπρια) καὶ λαχανικῶν ♦ Σοφία Καλογερίδου προσφορά πατάτες ♦ Ἰωάννης Τζαλαζίδης προσφορά 20 κιλά κινά εἰς μνήμην τῶν γονέων τοῦ Μιλτιάδη καὶ Εὐγενίας ♦ Θεόδωρος Τουμανίδης προσφορά 2 δοχεῖα τυρί εἰς μνήμην τῆς μητέρας τοῦ Μαρίκας ♦ Κων/νος καὶ Βασιλική Ἀραβόπουλου προσφορά κρεάτων ♦ Δημήτριος Σιαπανίδης ἀπὸ Κομνηνά προσφορά μήλων ♦ Χριστόφορος Τάκος προσφορά λαχανικῶν

♦ Παναγιώτης Άρνίδης προσφορά γιαουρτιών ♦ Σαούλ Άμαραντίδης από Καπνοχώρι προσφορά μεγάλης ποσότητας πατάτας ♦ Κατηχητικά τών Ένοριών Αγίου Γεωργίου Αιανής και Παμμεγίστων Ταξιαρχών Ροδιανής επίσκεψη τήν 23/6/16, ψυχαγωγία τών γερόντων, προσφορά έδεσμάτων και προϊόντων ατομικής υγιεινής ♦ 2ο Γυμνάσιο Κοζάνης προσφορά διαφόρων έδεσμάτων ♦ Ίωάννης Νιάκας προσφορά φρούτων ♦ Νηπιαγωγείο Νέας Χαραυγής, τά παιδιά και οί γονείς προσφορά διαφόρων έδεσμάτων ♦ Υπάλληλοι Δημοτικής Αστυνομίας Δήμου Κοζάνης προσφορά τροφίμων ♦ Σύλλογος Μεταξιωτών Κοζάνης προσφορά τροφίμων. -Επίσκεψη παιδικού σταθμού Α-ΒΕ-ΒΑ-ΒΛΟΜ και προσφορά γλυκισμάτων ♦ Επίσκεψη από τήν Χωρωδιά Σκήτης ♦ Δωρεά διαφόρων τροφίμων εις μνήμην Σωκράτη Διαμαντόπουλου από τίς Φίλες τής κόρης του Αλεξίας Διαμαντοπούλου ♦ Μαρία Σκηλίτση προσφορά αυγών, τροφίμων και ειδών ατομικής υγιεινής εις μνήμην τού συζύγου Σωτηρίου Σκηλίτση ♦ Αστέριος Μαργαριτόπουλος προσφορά λαχανικών ♦ Ίερ. Θωμάς Μπασδέκης, Βασίλειος Κουτσιάδης, Ί.Ν.Αγίου Γεωργίου Αύλων προσφορά λαχανικών ♦ Χαράλαμπος Άμαραντίδης προσφορά τσάϊ τού βουνοϋ ♦ Μουσικό Σχολείο Βέροιας προσφορά γεύματος ♦ Αίθουσα Δεξιόσεων «Τό Παλάτι» προσφορά έδεσμάτων ♦ Δήμητρα Μιχαηλίδου από Μαυροδένδρι προσφορά πατάτες ♦ Ζαχαροπλαστείο «Άμορίνο» προσφορά γλυκισμάτων ♦ Άθανάσιος-Έλένη Μανακίτσα προσφορά έδεσμάτων ♦ Νότη και Βάσω Άθανασιάδου προσφορά έδεσμάτων εις μνήμην τών γονέων τους Σωτηρίας και Ίωάννου ♦ Αναστασία Χολοπούλου προσφορά τροφίμων.

Πρός τήν Ίερά Μητρόπολη Σερβίων και Κοζάνης

- Ί. Ν. Αγίων Κων/νου και Έλένης Κοζάνης 2600 €
- Ί. Ν. Αγίας Κυριακής Σερβίων 1000 €
- Ί. Ν. Τιμίου Προδρόμου Λευκοπηγής 280 €
- Ί. Ν. Αγίας Τριάδος Δρεπάνου 232 €
- Ί. Ν. Αγ. Νικολάου Λιβαδεροϋ 550 €
- Τζουρά Εύθυμία 30 €
- Γκοτσίνος Έλευθέριος 100 €
- Μάστορα Κων/νος και Σταυρούλα 850 €

Πρός τó Ίερό Κάθισμα Ν. Νικοπόλεως

- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων κι Κοζάνης 3575 €
- Ί. Ν. Γενεθλίου Θεοτόκου Πετρανών 150 €
- Ί. Ν. Αγ. Γεωργίου Σερβίων 150 €
- Γκοτσίνος Έλευθέριος και Μαρία 250 €

Πρός Ίερό Ναό Αγίου Βαραδάτου

- Ί. Ν. Παναγίας Φανερωμένης 250 €
- Ί. Ν. Αγ. Κυριακής Σερβίων 70 €
- Ί. Ν. Αγ. Ίωάννου Θεολόγου Καρυδίτσας 150 €
- Φουστέρης Σπυρίδων 100 €

Δωρεές προς τó Γενικό Φιλόπτωχο και τó Κοινωνικό Παντοπωλείο τής Ίεράς Μητροπόλεως

Δωρεές σέ τρόφιμα και χρήματα από 1/1/2016 έως 31/12/2016

Τό Γενικό Φιλόπτωχο Ταμείο "Κοινωνικό Παντοπωλείο" τής Ίεράς Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης εύχαριστεί θερμά όλους τούς δωρητές για κάθε προσφορά τους, καθώς και τούς κάτωθι:

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Αστυνομικοί τής ΕΛ.ΑΣ Κοζάνης, Σχολεία (Βαλταδώρειο Γυμνάσιο τμήμα Γ1, 5ο Γυμνάσιο, 1ο Γ.Ε.Λ., 9ο Δημοτικό τάξη ΣΤ΄) Κοζάνης, Οί Ένορίες (Αγ. Νικολάου Κρόκου, Αγ. Κοσμά τού Αιτωλοϋ Άνω Κώμης, Αγ. Παντελεήμονος Ποντοκώμης, Μεταμορφώσεως τού Σωτήρος Κοζάνης), 9η Ταξιαρχία, Δ.Ε.Η. (ΑΗΣ Αγ. Δημητρίου, όρυχείο Ν. Πεδίου), Σύλλογος "Μακρυγιάννης", Έργαζόμενοι στήν Έφορεία Αρχαιοτήτων, ALFA Κουκουτάρης Α.Ε., ΚΑΒΑ Ποτών Δεμερτζίδης Ίωάννης, Καπνοτιδης Κων/νος, Άθανασιάδης Ίωάννης, Διαμαντόπουλος Ίωάννης, Ήλιάδης Δημήτριος, Μπατιάνης Εύθύμιος, Τζήμου Ματίνα, Γρηγοριάδου Συμέλα, Ζιάκας Χαράλαμπος, Μπετσάκος Παναγιώτης, Μπουμπουρέκας Ίωάννης, Μανσιάρης Γεώργιος, Κουβρακίδης Νικόλαος, Άρης Μιχαήλ, Σιακαβάρας Εύάγγελος, Χατζημανώλης Στέλλιος, Μάστορα Βασιλική, Λάμπα Σοφία, Βαρδάκας Ζήσης, Τζήκας Χαρίσιος, Τσαβδαρίδης Νικόλαος, Δουγαλή Όλγα, Γρηγοριάδης Κων/νος, Βασιλοπούλος Άθανάσιος, Νίττας Γεώργιος, Μάστορας Δημήτριος, Καραγκούνης Ίωάννης, Φασούλα Μαρία, Χονδρογιώργης Άθανάσιος, Μωραϊτής Έμμανουήλ, Κοροσίδης Αντώνιος, Άνώνυμοι δωρητές πού πρόσφεραν υλικά αγαθά και όλους εκείνους πού γεμίζουν τά καλάθια τού Κοινωνικού Παντοπωλείου στα Σούπερ Μάρκετ τών πόλεων Κοζάνης και Σερβίων.

Δωρεές σέ χρήματα:

Έλένη Μούρτζου 100€, Ειρήνη Μαργαρίτη και Οικ. Θεανώς Μαργαρίτη 100€, Βασιλική Καρακλάνη 30€, Ματίνα Πίττα 50€, Γεώργιος Καρακλάνης 50€, Βασιλική Πίττα 50€, Αικατερίνη Κόμπου 50€, Νεκταρία και Εύγενία Τσιανάκα 100€, Παρέα κυριών 60€, Γεώργιος Παπαδόπουλος 20€, Γρίβας Χαρίσιος 250€, Εύάγγελος και Άριστέα Κοζικόπουλου 100€, Αικατερίνη Μπουμπουρέκα 20€, ΤΕΧΝΟΜΠΕΤΟΝ Α.Ε. 200€, Αικατερίνη Βούρκα 50€, Δημήτριο και Έλένη Αναγνώστου 100€, Βαλταδώρειο Γυμνάσιο τμήμα Γ1 35€, Τσάμος Βασίλειος 50€, Κοντογούνης Ζήσης 400€, Σιαλβέρα Μαρία 100€, Άνώνυμοι 300€. Τό Γενικό Φιλόπτωχο Ταμείο τής Ίεράς Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης εύχαριστεί θερμά τήν ΕΡΤ, και τούς εργαζόμενους στήν ΕΡΤ Κοζάνης για τόν Ραδιομαραθώνιο τού Δεκεμβρίου για τή συλλογή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης προς ένίσχυση τού Κοινωνικού Παντοπωλείου.

Η Ίερά Μητρόπολη εύχαριστεί θερμά τούς δωρητές και εύχεται τήν παρά τού Κυρίου άντιδωρεά και εύλογία.

ΧΡΟΝΙΚΑ ♦ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ♦ ΣΧΟΛΙΑ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ

2016

ΙΟΥΛΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Λειτουργική Διακονία:

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Παῦλος, κατὰ τὸ ἐξάμηνο Ἰουλίου – Δεκεμβρίου 2016, χοροστάτησε, λειτούργησε ἢ κήρυξε στοὺς Ἱ. Ναοὺς:

- ❖ Ἁγ. Ἀναργύρων Κοζάνης (1/7), Παναγίας Βλαχερνῶν Τετραλόφου (2/7), Τιμ. Προδρόμου Καισαρειᾶς (10/7), ἐξωκλ. Προφ. Ἡλιοῦ Κοζάνης (19/7), Προφ. Ἡλιοῦ Κοιλιάδας (20/7), Ἁγ. Παντελεήμονος Καλαμιᾶς (24/7), Ἁγ. Παρασκευῆς Κοζάνης (25/7), Ἁγ. Παρασκευῆς ὁμών. κοινότητας (26/7), ἐξωκλ. Ὁσ. Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου (27/7), Κοιμ. Θεοτόκου Ν. Χαραυγῆς (31/7), Ὑψ. Τιμ. Σταυροῦ Λεβέντη (1/8), ἐξωκλ. Μεταμορφ. Σωτήρος Κοζάνης (5/8), ἐξωκλ. Μεταμορφ. Σωτήρος Μεσσιανῆς (6/8), Κοιμ. Θεοτόκου Ἐλάτης (4/8), Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ Ἀκρινῆς (24/8), Ἁγ. Νικολάου Κρανιδίων (28/8), Ἁγ. Δημητρίου Κοζάνης (4/9), Ἱ. Μονῆς Ζιδανίου (7/9), Γεν. Θεοτόκου Πετρανῶν (8/9), Ἁγ. Γεωργίου Πολυρράχου (11/9), Ἁγ. Γεωργίου Σιδερῶν (17/9), Ἁγ. Νικολάου Γουλῶν (18/9), Ἁγ. Ἀναργύρων Κοζάνης (16/10), Ἁγ. Δημητρίου ὁμώνυμης Κοινότητας (25/10), Ἁγ. Νικολάου Κρόκου (30/10), Ἁγ. Γεωργίου Μεσσιανῆς (6/11), Παμ. Ταξιαρχῶν Βαθυλάκκου (7/11), Παμ. Ταξιαρχῶν Κερασιᾶς (8/11), Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Νεκταρίου Παλαιογρατσάνου (8/11), Ἁγ. Παρασκευῆς Κοζάνης (20/11), Ἁγ. Γεωργίου Ἄνω Κώμης (26/11), Ἁγ. Κων/νου & Ἐλένης Κάτω Κώμης (27/11), Γεν. Θεοτόκου Ἄλωνακίων (30/11), ἐξωκλ. Μεταμορφ. Σωτήρος Κοζάνης (12/12), Ἁγ. Γεωργίου Κοζάνης (18/12).
- ❖ Τέλεσε, δέ, τὸν Παρακλητικὸ Κανόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου στοὺς Ἱ. Ναοὺς: Γεν. Θεοτόκου Ἱ. Μ. Ζιδανίου (1/8), Κοιμ.

Θεοτόκου Λαζαράδων (2/8), Ἁγ. Δημητρίου Τριγωνικοῦ (3/8), Ἁγ. Νικολάου Προσηλίου (4/8), Κοιμ. Θεοτόκου Ἁγ. Κυριακῆς (Σκούλιαρης) Βελβενδοῦ (8/8), Κοιμ. Θεοτόκου Θυμαριᾶς (10/8).

Ἀκολουθίες τοῦ Δωδεκαημέρου

Ὁ Σεβασμιώτατος κ. Παῦλος κατὰ τὴν περίοδο τοῦ ἑορταστικοῦ Δωδεκαήμερου ἱερούργησε ὡς ἐξῆς:

- ❖ Ἐσπερινὸ στὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγ. Νικολάου (24/12)
- ❖ Θ. Λειτουργία Χριστουγέννων στὸν Ἱ. Μητροπολ. Ναὸ Ἁγ. Νικολάου (25/12)
- ❖ Θ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Κυριακῆς Σερβίων (26/12)
- ❖ Θ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Βελβενδοῦ (27/12)
- ❖ Ὁρθρο – Θ. Λειτουργία – Δοξολογία γιὰ τὸ Νέο Ἔτος στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ Ἁγίου Νικολάου (1/1)
- ❖ Μ. Ἀγιασμό στὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λυγερῆς (5/1)
- ❖ Ὁρθρο – Θ. Λειτουργία καὶ Μ. Ἀγιασμό τῶν ὑδάτων στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ Ἁγ. Νικολάου & ἐν συνεχείᾳ Ἀγιασμό τῶν ὑδάτων στὴ Λίμνη Πολυφύτου (6/1)
- ❖ Θ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Ν. Τιμίου Προδρόμου Λευκοπηγῆς (7/1).

Ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος:

- ❖ τέλεσε πανηγυρικὴ Θ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Ἁγ. Κυριακῆς Σερβίων (7/7),
- ❖ εὐλόγησε τοὺς γάμους τῶν: α) Χριστοφόρου Γ. Παυλίδη & Ἑλλης Ἡλ. Βλαχοπούλου (22/7) καὶ β) Ἀριστοτέλη Θεοφ. Φυλακτοῦ & Βασιλικῆς Ν. Μάτσου (24/7) στὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγ. Νικολάου, γ) Δημήτριου Χρ. Λαμπρόπουλου & Αἰκατερίνης Θεοδ. Βαρδάκα στο Ἱ. ἐξωκλ.

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

Ζωοδώχου Πηγής Κοζάνης (30/7), δ) Γεώργιου Ίω. Χαμιζίδη & Ειρήνης Ήλ.

Ίωαννίδου στόν Ί. Ν. Άγ. Κων/νου & Ήλένης Μαυροδευδρίου (29/10),

- ❖ τέλεσε άγιασμό γιά τήν έναρξη τών έργασιών στό χώρο τών νέων Γραφείων τής Ί. Μητροπόλεως (8/7),
- ❖ τέλεσε τά θυρανοίξια του ί. έξωκκλησιου τών Άγ. Κων/νου & Ήλένης Πλατανορέυματος (17/7),
- ❖ τέλεσε τίς πανηγυρικές ιερές άκολουθίες στόν Ί. Ν. Άγ. Νικάνορος Κοζάνης συμμετέχοντος καί του Σεβ. Μητροπολίτη Ίωαννίνων κ. Μάξιμου (6-7/8),
- ❖ τέλεσε ί. άγρυπνία στην Ί. Μονή Ζιδανίου (11/8),
- ❖ τέλεσε τις πανηγυρικές ί. άκολουθίες στον Ί. Ναό Κοιμ. Θεοτόκου Βελβενδού (14-15/8) καθώς και την άκολουθία του Ήπιταφίου Θρήνου τής Παναγίας στο ί. έξωκλ. Ζωοδώχου Πηγής («Παναγία») Κοζάνης (15/8),
- ❖ τέλεσε τίς πανηγυρικές ιερές άκολουθίες στόν Ί. Ν. Παναγίας Φανερωμένης Κοζάνης (22-23/8),
- ❖ τέλεσε τίς πανηγυρικές ί. άκολουθίες στό ί. Μητροπολιτικό κάθισμα Τιμ. Προδρόμου Ν. Νικοπόλεως (28-29/8),
- ❖ τέλεσε άγιασμό γιά τήν νέα σχολική χρονιά στό Δημ. Σχολείο Πετρανών (12/9),
- ❖ τέλεσε τόν άγιασμό έγκαίνιων τής Έμπορικοβιοτεχνικής Έκθεσης Κοίλων (21/9), του Πολιτιστικού Κέντρου Σερβίων (16/12), τής Καρδιολογικής Κλινικής Νοσοκομείου Κοζάνης (18/12),
- ❖ τέλεσε την άρχαιοπρεπή Θ. Λειτουργία του Άγ. Ίακώβου του Άδελφοθέου στόν Ί. Καθεδρικό Ναό τής Άγ. Κυριακής Σερβίων (23/10),
- ❖ τέλεσε τήν Θ. Λειτουργία καί τή Δοξολογία γιά τήν έθνική έπέτειο του ΟΧΙ στόν Ί. Μητροπολιτικό Ναό Άγ. Νικολάου (28/10),
- ❖ παρέθεσε δειπνο στό προσωπικό καί τούς

συνεργάτες τής Ί. Μητροπόλεως (10/11),

- ❖ τέλεσε τήν Θ. Λειτουργία καί τή Δοξολογία γιά τήν έορτή τών Ένόπλων Δυνάμεων στόν Ί. Μητροπολιτικό Ναό Άγ. Νικολάου (21/11),
- ❖ τέλεσε τίς πανηγυρικές ί. άκολουθίες γιά τήν έορτή τής Άγ. Αίκατερίνης στόν Ί. Μητροπολιτικό Ναό Άγ. Νικολάου (24-25/11),
- ❖ τέλεσε ί. Ευχέλαιο στόν Ί. Ν. Άγ. Κων/νου καί Ήλένης Άνθοτόπου (15/12),
- ❖ χοροστάτησε, στόν Ί. Μητροπολιτικό Ναό Άγ. Νικολάου, στίς Δοξολογίες γιά τήν έορτή τών προστατών: τής Έλληνικής Άστυνομίας Άγ. Άρτεμίου (20/10) καί τής Πυροσβεστικής Έπηρεσίας 3 παιδων έν καμίνω (17/12),
- ❖ τέλεσε τήν έξόδιο άκολουθία τής Παναγιάς Δημοπούλου στόν Ί. Ν. Άγ. Γεωργίου Πολυρράχου (17/12),

Παραστάσεις - Έθιμοτυπία:

- ❖ παραβρέθηκε στα έγκαίνια του Ί. Καθεδρικού Ναού τών Άθηνών (2/7),
- ❖ δέχθηκε τίς έθιμοτυπικές έπισκέψεις τών: Προέδρου τής Ένώσεως Κεντρώων κ. Βασ. Λεβέντη (4/7), Τουρκου Πρόξενου Θεσ/νίκης κ. Όρχάν Γιαλμάν Όκάν (4/8), Βουλευτή Π.Ε. Κοζάνης κ. Ίω. Θεοφύλακτου (18/11), Άστυν. Ήπιθεωρητή Β. Έλλάδας Άντιστράτηγου κ. Μιχ. Καραμαλάκη (20/12),
- ❖ συμμετείχε στόν πανηγυρικό Έσπερινό επί τών όνομαστηρίων του Σεβ. Μητροπολίτη Κασσανδρείας κ. Νικόδημου (13/7),
- ❖ συμμετείχε στο 40νθήμερο Μνημόσυνο του μακαριστου Μητροπολίτου Σταυροπηγίου κυρου Άλεξάνδρου στην Ί. Μονή Παναγίας Δοβρά Βεροίας (16/7),
- ❖ συμμετείχε στην πανηγυρική Θ. Λειτουργία του Ί. Ν. Άγ. Μαρίας Σαρανταπόρου Έλασσώνος (17/7),
- ❖ συμμετείχε στην έξόδιο άκολουθία του

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

- πατέρα του Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Κρήνης & Καλαμαριάς κ. Ίουστίνου στην Μελίτη Φλώρινας (20/7),
- ❖ συμμετείχε στις πανηγυρικές λατρευτικές εκδηλώσεις επί των όνομαστηρίων του Σεβ. Μητροπολίτη Βεροίας κ. Παντελεήμονος (27/7),
 - ❖ συμμετείχε στις πανηγύρεις των Ί. Ν. Αγ. Βάσσης Έδέσσης (20-21/8) και Αγ. Αλεξάνδρου Π. Φαλήρου (29-30/8),
 - ❖ συμμετείχε στις Συνεδρίες της Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (5-7/9, 10-12/10, 1-3/11, 7-9/12) καθώς και στις τακτικές (4-7/10) και ἔκτακτες (22-23/11) Συνεδρίες τῆς Ίεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
 - ❖ δέχθηκε την επίσκεψη του Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Θεοφύλακτου (14/9),
 - ❖ προήδρευσε στις Ίερατικές Συνάξεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ί. Μητροπόλεως στους Ί. Ν. Αγ. Παρασκευῆς Κοζάνης (16/9, 28/11, 22/12),
 - ❖ συμμετείχε, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σὰ ἐγκαίνια τοῦ Ί. Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Αγ. Ἰωάννη τοῦ Βλαντιμίρ στό Μπάρ τοῦ Μαυροβουνίου, τά ὁποῖα τέλεσε ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος, μὲ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Εἰρηναίου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου καὶ πλήθους Ίεραρχῶν (25/9),
 - ❖ συμμετείχε στις πανηγυρικές λατρευτικές εκδηλώσεις επί των όνομαστηρίων του Σεβ. Μητροπολίτη Ἑλασσῶνος κ. Χαρίτωνα (28/9),
 - ❖ παραβρέθηκε στόν Ἀγιασμό τῆς νέας Κοινοβουλευτικῆς περιόδου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων (3/10),
 - ❖ συμμετείχε στόν πανηγυρικό Ἑσπερινό ἐπί τῶν όνομαστηρίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ἑδέσσης κ. Ἰωήλ (18/10),
 - ❖ τέλεσε τρισάγιο στόν τάφο τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου του Μητροπολίτου Φωτικῆς κυροῦ Ἀμβροσίου (Γιακαλή) στήν Σκήτη Ἁγ. Παντελεήμονος Ί. Μονῆς Κουτλουμουσίου Ἁγ. Ὀρους (19/10),
 - ❖ συμμετείχε στις πανηγυρικές ἰ. ἀκολουθίες στήν Ί. Μονή Ἁγ. Δημητρίου «Βαλῆτσιο» Τσαριτσάνης Ἑλασσῶνας (28-29/10),
 - ❖ συμμετείχε στό Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο καὶ στό Ζετές μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Νευροκοπίου κυροῦ Ναθαναήλ στήν πόλη Γκότσε Ντέλτσεβ Βουλγαρίας (12/11),
 - ❖ συμμετείχε στήν πανηγυρική Θ. Λειτουργία ἐπί τῶν όνομαστηρίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου (13/11),
 - ❖ ἐπισκέφθηκε τόν ἑορτάζοντα Μητροπολίτη Πρεβέζης κ. Χρυσόστομο (13/11),
 - ❖ ἐπισκέφθηκε τά Διοικητήρια τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας (27/10) καὶ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας στήν Κοζάνη (16/11),
 - ❖ συμμετείχε στις πανηγυρικές λατρευτικές εκδηλώσεις γιά τόν ἑορτασμό τοῦ πολιούχου τῆς Καρδίτσας Ἁγ. Σεραφεῖμ (3-4/12),
 - ❖ τέλεσε τήν Θ. Λειτουργία στόν Ί. προσκυνημ. Ναό Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου Θεσσαλονίκης (11/12),
 - ❖ συμμετείχε στις εκδηλώσεις γιά τήν ἐπέτειο τοῦ ὀλοκαυτώματος τῶν Καλαβρύτων (13/12),
 - ❖ παρακολούθησε τίς ἑορταστικές εκδηλώσεις τῆς ΑΝ.ΚΟ. (17/12), τοῦ Συνδέσμου Γραμμάτων & Τεχνῶν (18/12) καὶ τοῦ Περιφερειακοῦ Συμβουλίου (22/12),
 - ❖ παραχώρησε συνέντευξη στόν ραδιοσταθμό τῆς ΕΡΤ Κοζάνης γιά τόν ραδιομαραθῶνιο πού διοργανώθηκε πρὸς ἐνίσχυση τοῦ Γεν. Φιλόπρωχου Ταμείου τῆς Ί. Μητροπόλεως (19/12),
 - ❖ προήδρευσε τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ί. Μητροπόλεως (1/12) καὶ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου (16/12).

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

Έορτή τής Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ

τῆς Παναγίας τῆς Ἀρχαγγελιώτισσας, φερμένη ἀπὸ τὴν ὁμώνυμη Ἱ. Μονὴ τῆς Ξάνθης ποὺ λάμπρυνε μὲ τὴν πολυήμερη παραμονή τῆς τῆς πανηγυρικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις καὶ ἐνίσχυσε πνευματικὰ τὸν εὐλογημένο λαὸ τῆς Κοζάνης.

© Καναροπούλος

Χειροτονία νέου Κληρικοῦ

Στὸ δυναμικὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως προστέθηκε ἓνας νέος Κληρικός, ὁ κ. Ἀναστάσιος Θ. Κουντουρᾶς, Μηχανικός Τ.Ε., τὸν ὁποῖο χειροτόνησε ὁ Σεβασμιώτατος κ. Παῦλος σέ Διάκονο στο ἰ. ἐξωκλ. Μεταμορφ. Σωτήρος Κοζάνης (9/10) καί σέ Πρεσβύτερο στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Δημητρίου Κοζάνης (26/10), ὅπου καὶ διακονεῖ πλέον.

Μία διαφορετικὴ Χριστουγεννιάτικη Ἑορτή

Μία διαφορετικὴ Χριστουγεννιάτικη Ἑορτὴ γιὰ ὅλα τὰ παιδιὰ (καὶ ὄχι μόνο) διοργάνωσε ἡ Ἱ. Μητρόπολη καὶ τὸ Κατηχητικὸ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Κοζάνης, τὴν Κυριακὴ 11 Δεκεμβρίου, στὸν «Φίλιππο».

ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ. Μία γιορτὴ κάλεσμα γιὰ ὅλους, ἀνοιχτὴ σὲ ὅλους.

Οἱ λύρες, τὸ πιάνο, οἱ φωνές ἀνταποκρίθηκαν, κουρδίστηκαν, ζεστάθηκαν γιὰ νὰ ἔναι ὅλα ἔτοιμα.

© Καναροπούλος

Μὲ λαμπρὲς λειτουργικὲς ἐκδηλώσεις ἐορτάστηκε καὶ φέτος ἡ Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὸν Ἱ. Ναὸ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου & Ἑλένης Κοζάνης, συμμετεχόντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ξάνθης κ. Παντελεήμονος, Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος, Ἐλασσῶνος κ. Χαρίτωνος, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Τιμοθέου καὶ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου κ. Παύλου (13-14/9).

Στὸν ἐν λόγῳ περικαλλῆ Ἱερὸ Ναὸ οἱ Κοζανίτες τιμοῦν κατὰ τὸ ἔθος τὴν Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ συρρέουν γιὰ νὰ προσκυνήσουν καὶ νὰ ἀντλήσουν δύναμη ἀπὸ τὸ σύμβολο τῆς δόξης καὶ τῆς νίκης. Φέτος εἶχαν τὴν ξεχωριστὴ εὐλογία νὰ προσκυνήσουν καὶ τὴν θαυματουργὴ Ἱ. Εἰκόνα

ΧΡΟΝΙΚΑ ■ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ■ ΣΧΟΛΙΑ

ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ:
«Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε».

Παιδικές ἄγουρες φωνές δοξολογοῦσαν, μία φωνή σοπράνο μετέφερε εὐχές ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο. Κάλαντα ἀπὸ τὶς χαμένες πατρίδες ἔσμιξαν μὲ τὴ βυζαντινὴ μελωδία, τὰ μικρὰ παιδιὰ τῶν κατηχητικῶν πήραν τὴν σκυτάλη καὶ τραγούδησαν τὸν «Ἄναρχο Θεό», ἕνας δάσκαλος -πού ἔτσι καὶ ἀλλιῶς ὑμνεῖ τὸ Θεὸ κάθε Κυριακῆ- σταμάτησε στὴν μεγάλη στιγμή τῆς ἀνθρωπότητας, στὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ἀψηφώντας τὴν φουρτούνα, μεταφορικὰ ἀλλὰ καὶ κυριολεκτικὰ. Ἡ γιορτὴ συνεχίστηκε στὸ «Χριστὸ στὸ Κάστρο» σὲ μία Παπαδιαμαντικὴ προσέγγιση.

«Ἡ Παρθένος σήμερον, τὸν ὑπερούσιον τίκτει...» ἀκούστηκε κάπου στὸ βάθος ἢ

φωνὴ τοῦ Ν. Ξυλούρη νὰ ψάλει...

Συμμετεῖχαν στὴν Γιορτὴ: ἡ σοπράνο κ. Ἄννα Παπαδοπούλου, στὸ πιάνο ἡ κ. Ἀντιγόνη Ντουσιοπούλου, ἡ χορωδία «Τρεῖς Ἱεράρχες» μὲ τὸν κ. Καγκκαρὰ Ἀναστάσιο, 4 λύρες καὶ ἡ χορωδία τοῦ 4ου ΓΕΛ Κοζάνης, οἱ Ταξιδευτὲς τοῦ Θεάτρου μὲ τὴν κυρία τους κ. Γκουτζιαμάνη Γιάννα, ὁ κ. Λιόγας Ἀναστάσιος, δάσκαλος στὸ Δημ. Σχολεῖο «Γ. Κονταρῆς» Κοζάνης καὶ ἡ παιδικὴ χορωδία τῶν κατηχητικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μὲ τὴν ἐπιμέλεια τῆς μουσικοῦ κ. Σοφίας Ρούσα.

ἽΟλοι ἔδωσαν τὸν καλύτερό τους ἑαυτὸ σκορπώντας τὸ Χριστουγεννιάτικο κλίμα στοὺς θεατὲς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κατακλύσει τὴν αἴθουσα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς 26-2-2017, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ὥρα 6.00 μ.μ.: **Ὁμιλητής:** Ὁ Γέρων Νίκων, Νέας Σκῆτης Ἁγίου Ὁρους. **Θέμα:** «Ἡ Μετάνοια».

Κυριακὴ Α΄ Νηστειῶν 5-3-2017, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Νικολάου, ὥρα 6.00 μ.μ.: **Ὁμιλητής:** π. Ἀθανάσιος Γεωργιάδης. **Θέμα:** «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον, ἢ πίστις ἡμῶν». Ἡ σημασία τῆς ὀρθῆς πίστεως γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας».

Κυριακὴ Β΄ Νηστειῶν 12-3-2017, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Δημητρίου, ὥρα 6.00 μ.μ.: **Ὁμιλητής:** π. Μιχαὴλ Κρασιώτης. **Θέμα:** «Ὁ λατρευτικὸς πλοῦτος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς».

Κυριακὴ Γ΄ Νηστειῶν 19-3-2017, Ἱερὸς Ναὸς Παναγίας Φανερωμένης, ὥρα 6.00 μ.μ.: **Ὁμιλητής:** π. Παναγιώτης Δουγαλῆς. **Θέμα:** «Ὁ Σταυρὸς ὁδοδείκτης φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης».

Κυριακὴ Δ΄ Νηστειῶν 26-3-2017, Ἱερὸς Ἁγίου Ἀθανασίου, ὥρα 6.30 μ.μ.: **Ὁμιλητής:** Διάκ. Μάξιμος Γεωργόπουλος. **Θέμα:** «Ἡ δυναμικὴ μετάβαση ἀπὸ τὴν παρά φύσιν κατάσταση τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀμαρτίας στὴν κατάσταση τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ κατὰ φύσιν».

Κυριακὴ Ε΄ Νηστειῶν 2-4-2017, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Νικάνορος, ὥρα 6.30 μ.μ.: **Συναυλία** ἀπὸ τὸν Σύλλογο Ἱεροψαλτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως «Ἰάκωβος ὁ Ναυπλιώτης».